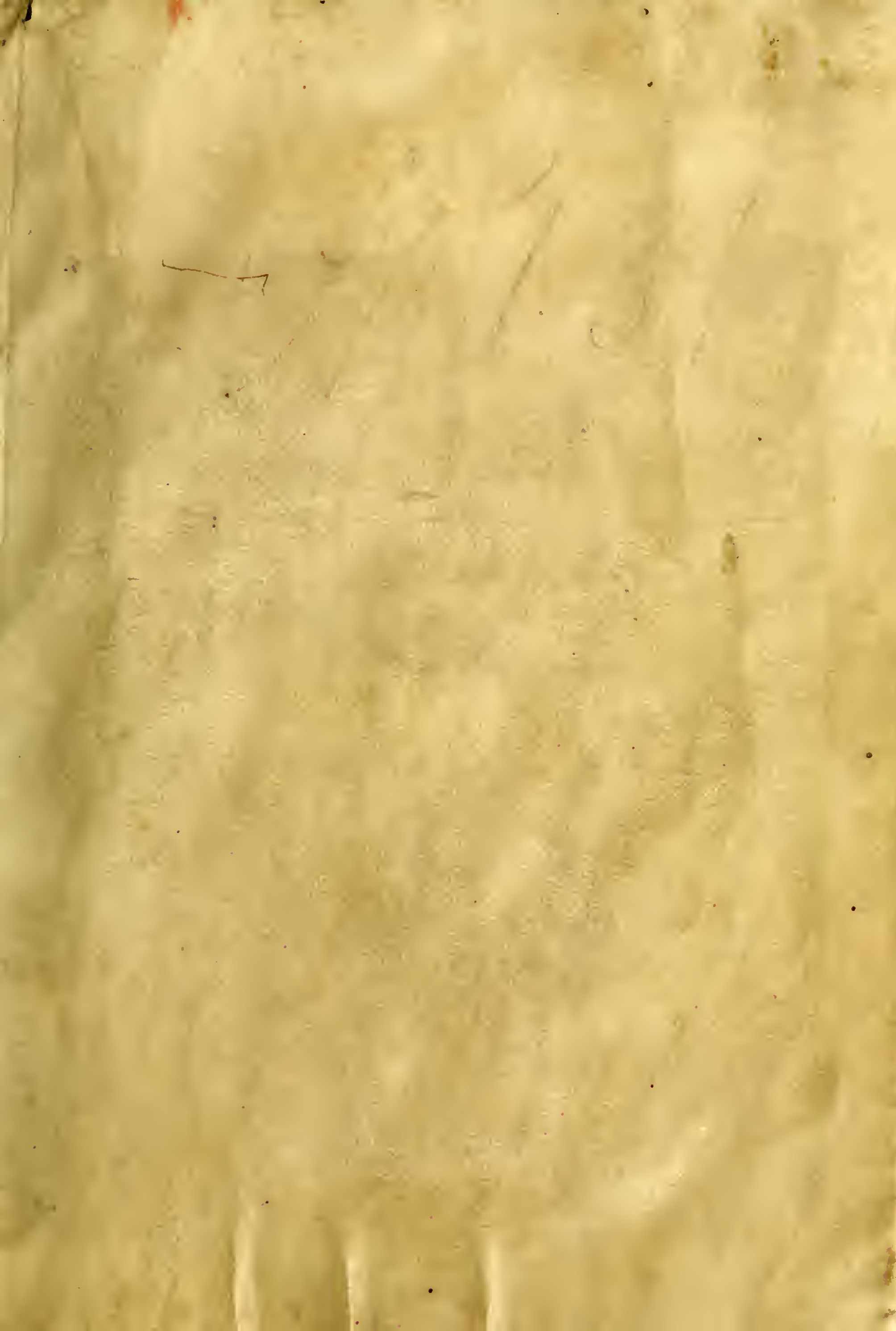

A. 85

£ 24 —

... sopra

... engravings

7/10/-

Questa raccolta è preziosa per gli emblemi che sono quasi tutti d'invenzione dal Bocchi ed a' quali ha uniti versi latini da lui composti, e per la maniera con cui tali emblemi furono intagliati nella prima edizione (Bologna 1555 in 4.to), e ritoccati nella seconda (Bologna 1574 in 4.to che è la presente). Il primo incisore fu il celebre Giulio Bonasone; e siccome le stampe erano stanche quando si fece la seconda edizione (questa), furono ritoccate da Agostino Caracci incisore ancor più celebre.

articolo tratto dalla Biografia Universale Pag. 264 Vol. 6 all' articolo Bocchi Achille

ACHILLIS BOCCHII BONON. SYMBOLICARVM QVAESTIONVM,

De vniuerso genere, quas serio ludebat,

LIBRI QVINQVE.

BONONIAE,

Apud Societatem Typographiæ Bononiensis.

MDLXXIIII.

Curiæ Episc. & S. Inquisit. concessu.

SENATVI BONON. S.

VA ingenij elegãtia præditus, quaq; doctrinæ copia instructus Achilles Bocchius eques, & ciuis Bononiensis fuerit, norunt nimirum omnes, quorum animus, vel tenui aliqua bonarum sit artium cognitione imbutus. Nam & publicè per multos annos in hoc gymnasio profitendo, & multa industriæ suæ monumenta posteritati prodendo illud est assequutus, vt nomen eius non ijs solum hominibus, qui nunc sunt, sed etiam ijs, qui post multa sæcula erunt, clarissime illucescat. Ex omnibus autem, quibus virtus eius illustris, ac clara fuit, nulli vnquam eam insignius, quàm vos Patres Amplissimi, extulerũt, qui honestã illius in gymnasio operam non vestris solum suffragijs approbastis, sed honorificis etiam præmijs affecistis. Ob eam rem facile fieri arbitramur, ut cuius uiuentis laudes studiose amplexi estis, illius quoque mortui memoriam eximiè diligatis. Itaque cum quæstiones eius symbolicas typis iterum mandaremus, gratum vobis facturos iudicauimus, si vestro illas nomini sacraremus. Nam si genus hoc totum Nuncupationis spectatur, ea consuetudo increbuit, ut eiusmodi officiũ nõ nisi honoris caussa, aut summis viris, aut amicissimis tribuatur; si res ipsa, quæ diuulgatur, respicitur, has quæstiones vobis in primis dignas censemus, vt in quibus humanæ vitæ ratio, & ciuilis ipsius pruden-

tiæ imago non ſolum elegantiſsimis verſibus depingatur, ſed pi-ſturis etiam eruditiſsimis deſcribatur. Nos autem cum honorare vos volumus, à quibus in hoc noſtræ induſtriæ genere plurimum adiuuamur, tum eo maxime munere exornare, quod veſtræ conueniat dignitati, quæ in noſtra ciuitate ampliſsima eſt, cupimus. Quamobrem quod libentibus animis facimus, vt gratam animi noſtri voluntatem in veſtra quoquo modo colenda auctoritate prodamus, id ipſum vt æque vos benigno animo accipiatis, oramus. Bene Valete. VI. Kal. Sept. MDLXXIIII.

Amplitudinis Veſtræ ſtudioſiſsima

Societas Typographiæ Bononienſis.

A

Abamnon philoſ.
Acarion.
Aceſander.
Aceſtodorus.
Acro grammaticus.
Actius poeta.
Acuſilaus.
Aelius, quem Varro audiuit.
Aelius ſtilo.
Aemilius probus.
Africanus.
Agallius Cercireus.
Agametor poeta pharſalius.
Agathon Samius.
Agathocles.
Agroetus rerum ſcriptor.
Alceus.
Alcman poeta Lyricus.
Alexander Cocieus.
Alexander Mendeſius.
Alexander philoſ.
Alexãder pleuronius
Alexãder polyhiſtor.
Ambroſius Theolog.
Ammianus Marcellinus.
Anacreon.
Anaxagoras.
Anaximander.
Andreoclides.
Andro Teius.
Andromacus ἐν ἐτυμολογικοῖς.
Androtio.
Anticlides.
Antigonus.
Antimacus Colophonius.
Antiochus Hiſt.
Antipater poeta.
Antiphon.
Aphtonius Rhetor.
Apollodorus, qui de temporibus græcè ſcripſit.
Apollonius Grammaticus ĩ catalogo nauium.
Apollonius Moloniſ.
Apollonius poeta.
Appianus Hiſtoricus
Appio. *Apriſius.*
Apronianus.
Apuleius gramm.
Apuleius philoſ.
Aratus poeta.
Archadius Antiochenus grammaticus.
Archemachus.
Ariſtanetus.
Ariſtarchus.
Ariſtides Orator.
Ariſtodemus.
Ariſtonicus.
Ariſtophanes gram.
Ariſtophanes veteris comœdiæ poeta.
Ariſtoteles.
Ariſtus Salaminus.
Arrhianus philoſophus, & ſcriptor rerum.
Artemidorus, qui fecit Epitomen Geographiæ.
Artemon.
Aſclepiades.
Aſconius Pedianus.
Aſinius Capito.
Atheneus.
Atrometus.
Atticus.
Aufuſtius.
Auguſtinus Theologus.
Auienus.
Aulus Gellius.
Auſonius poeta.

B

Bacchylides poeta.
Baſilius Magnus.
Bembus.
Beroſus.
Bocchus Rex.
Boethus Seuerinus.
Budæus.

C

Cælius Hiſtoricus.
C. Cæſar.
C. Flaccus, qui ſcripſit indigitamenta.

Heron

Heron mathem.
Hesiodus.
Hieronymus Theologus.
Higynus Astrol.
Hilarius Theologus.
Hippias Delius.
Hister qui de Tragœdia.
Homerus. Horatius.
Horus.
Hosthanes.
Hyllus, qui de Dijs opus condidit.

I

Iamblicus phil.
Idomenæus qui Troica scripsit.
Innominatus interpres Homeri.
Interpres Apollonij.
Interpres Arati.
Interpres Lycophronis.
Interpres Nicandri, quem pro Diphylo quidam citant.
Ion Dithyramborum poeta.
Ioseppus. Iuba rex.
Iulianus Cæsar.
Iulianus iurisconsultus.
Iulius Firmicus.
Iulius Maternus.
M. Iunius Nypsus.
Iunius philargirius.
Iustinianus.
Iuuenalis Satyr. poeta.
Isagoras hist.

L

Leon.
Lepidus, qui græcè scripsit hist. Epitomen.
Libanius Rhetor.
Licentius poeta.
T. Liuius hist.
Lucanus poeta.
Lucianus Samosatæus.
Lucilius poeta.
Lucilius Tarrheus grã.
Lucretius poeta.
Lutatius placidus.
Lycis.
Lycophron.
Lycus Rheginus.
Lycus, qui Thebanam scripsit historiam.

M

Macrobius.
Manilius, cuius meminit Plinius.
Martialis poeta Epigr.
Martianus capella.
Maximus gramm.
Maximus Tirius phi.
Menander.
Menelaus.
Metrodorus.
Minutius felix.
Mnaseas pataræus.
Modestus. Musæus.

N

Nearchus.
Nica gramm.
Nicander.
Nicanor.
Nicator, qui græcè scripsit nomenclaturas oppidorum.
Nicetes Rhetor.
Nicocrates.
Nicolaus Damascenus.
Nicophorus Rhetor.
Nigidius Figulus.

O

Opilius. Oppianus.
Orpheus. Ouidius.

P

Pallas, ui Mithræ mysteria græce scripsit.
Pamphos ante Homeri tempora poeta.
Paniasis, qui cecinit Heraclea.
Parmenes.
Parthenius, qui de amãtibus.
Paulus Aegineta.
Pausanias hist.
Pedianus.
Persii innominatus interpres.
Persius poeta Satyr.
Petellides Gnosius.
Petronius arbiter.
Phanocles poeta.
Phanodicus.

Phano-

ΣΥΝΤΑΓΜΑ.

SYMBOLICARVM QVAESTIONVM CLI. IN CLASSES QVATTVOR

DISTRIBVTIQ THEOLOGICA SEV ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΥΣΙΚΑ

PRIM. CLAS.

EX LIBRO PRIMO.

EX LIBRO SECVNDO PRIMAE CLAS.

pag. 84.

Quærens nimis ſubtiliter
Arcana, nil prorſus ſapit.

pag. 116.

Quæ ſunt ſupra nos pertinere ad nos nihil.
Qui ſcire ſcit ſe nil, ſapit. 117.

pag. 131.

Opinionibus ſopitis firmiter
Tenenda capta ueritas.

EX LIBRO TERTIO PR. CLASS.

pag. 138.

Silentio Deum cole.
Sæpe loqui nocuit, nunquam nocuit tacuiſſe. 139.
Reuocanda mens à ſenſibus.
Diuina cui mens obtigit. 139.

pag. 160.

Omnia cui cedunt diuino cedat amori.
Pan victus à cupidine in lucta cadit. 161.

pag. 166.

Vera in cognitione Dei cultuq; voluptas.
Sic fruimur dulci nectare & Ambroſia. 167.

pag. 168.

Sculptoris iam nunc Ganymedem cerne Leocræ,
Pacati emblema hoc corporis, atque animi eſt.
Pax eſt læta pijs vſque domi atque foris. 169.

EX LIBRO QVARTO. PR. CLAS.

pag. 28.

Arcana quærens curioſius, perit.

EX

pag. 284.
Summum bonum præstat fides.
Fidem intimus amor in Deum.
Ritè ipse cultus omnia.
Summa petat quicunq; bonum summũ expetit. 285.

pag. 292.
Mens orbem illustrat, retinet sapientia mentem.
Hæc est lucerna pensilis Farnesij. 293.

pag. 308.
Præseferens librum Leo
Alatus ille quid notet,
Hoc nanque Venetum est Symbolum.
Pax tuta est semper auspice iustitia. 309.

pag. 324.
ἘΝΤΕΛΕΧΕΙΑ ΨΥΧῊ.

pag. 336.
Fert tacitus, viuit vincit diuinus amator.

pag. 338.
ἘΝ ΑΠΑΝΤΑ.

pag. 351.
ἀβλαβὴς ἀσφάλεια.
Securitas verissima innocentia. 352.

IN SECVNDA CLAS. SVNT PHYSICA.

EX LIBRO PRIMO.

pag. 16.
Riualitas cupidinis durissima.
Magno ex amore sæpe magnus est timor. 17.

pag. 18.
Amor negociosus est in ocio.

Quantũ poſsit amor, qui vitã in morte miniſtrat. 19.
pag. 20.
Medio de fonte leporum, ſurgit amari aliquid
Comes voluptatis dolor.

EX LIB. II. SECVND. CLAS.

pag. 86.
Cæcus qui pulchri non cernit lumina ſolis.
Luce caret pulchri qui cauſam neſcit amoris. 87.
Ad Andream Alciatum amicorum optimum. 87.

EX LIB. III. SECVND. CLAS.

pag. 196.
In paruulis vim ſæpe ineſſe maximam.

EX LIB. IIII. SECVND. CLAS.

pag. 240.
Magnam parua facit fauilla flammam.
Hæc pulueris inuentio eſt Bombardici.
Pag. 256.
In corde puro vis ſita prudentiæ.

EX LIB. V. SECVND. CLAS.

pag. 354.
Ἐι Θεὸς ὑπὲρ ἐμοῦ, τίς κατ᾽ ἐμοῦ.
A me Deus ſi eſt ecquis aduerſum me erit?
Fabella bella pinus ex Pauſania. 355.
Omnia mens ſpeculatur, agit prudẽtia & arte. 356.

IN

IN TERTIA CLASSE SVNT MORALIA.

EX LIBRO PRIMO.

EX LIB. QVINTO TERT. CLASS.

pag. 308.

Træ se ferens librum Leo
Alatus ille quid notet.
Hoc nanque Venetum est Symbolum
Pax tuta est semper auspice iustitia. 309.

pag. 310.

Scenæ (quod aiunt) seruiendum, & tempori.

pag. 343.

Qui fidit sperat, qui sperat proficit instans:
Fastum is desidiam pigritiemq; fugit.

pag. 344.

Ex mysticis Aegyptiorum literis.
Iustè, innocenterq; Genium colas tuum. 345.

IN QVARTA CLASSE SVNT PHILOLOGICA.

EX LIBRO PRIMO.

pag. 8.

Pictura grauium ostenduntur pondera rerum,
Quæq; latent magis hæc per mage aperta patent.

pag. 38.

Vitæ immortalis studio mors temnitur atra.

pag. 42.

Mors fortib. finis malorum est omnium.

pag. 46.

Principium ac finem Princeps habet ab Ioue summo

pag. 54.

Suspecta iure est in superbo comitas.
Εἰς ὄγκον τοῦ ἀσεῶς πλεονεκτικοῦ. 55.

pag. 56.

Intempesta dies : vt nox est desidioso,
In lentum inertem ; & ociosum turpiter. 57.

pag. 58.

pag. 58.

Tabula læta animi hæc ne sperne, beaberis vltrò.

Hoc illud Bocchi est nobile symposium.

Mensæ domesticæ decem hæc sunt Symbola. 59.

EX LIB. SECVNDO CLAS. IIII.

pag. 76.

Ille Dei facile est quisquis sapientiæ amator.

Dura pati didicit plurima quisquis amat.

pag. 78.

Ars docta naturam æmulatur, ut potest.

Quin vincit, vsus dum adsit, & durus labor.

Quis agere mensuram vllius rei potest.

Si nescit ipsemet sui? 79.

pag. 92.

Hic Hercules est Gallicus.

Intelligat qui aures habet.

Cura & labore perfici eloquentiam. 93.

pag. 108.

Ex disputatione veritas patet,

Contentione euertitur.

In disputatione turpis est.

Rixosa concertatio. 109.

pag. 128.

Concipiunt ignes specularia concaua Solis.

Mens pura, quæ Deum colit, amat, & statim.

Diuini amoris igne adurit cæteros. 129.

pag. 332.

Dialecticæ præstantia, & diuisio.

EX LIB. III. QVART. CLAS.

pag. 137.

Fortuna Alexandri inclyta

EX LIB. IIII. QVART. CLAS.

pag. 216.

EX LIB. QVINT. QVAR. CLASS.

pag. 278.
Aduersus iram Symbolum
Mos est nocentum lædere innocentiam.
Agni innocentis vindici integerrimo
Iure hoc dicatur Reginaldo Nerlio. 279.
pag. 290.
Ineptijs hominum voratis vnica
Intelligenda veritas.
pag. 304.
Quam sese cunque in partem sapiens dederit, stat.
pag. 314.
Ars Rhetorum triplex, mouet, iuuat, docet.
Sed præpotens est veritas diuinitus.
Sic monstra vitiorum domat prudentia.
pag. 316.
Summa omnia tenet, scire qui scit se nihil.
pag. 318.
Contemptio mortis metu cor liberat.
pag. 327.
Prudens ac fortis ratio, meditatio, & vsus
Edocet omnipotens omnia dura pati.
pag. 334.
Mors norma vitæ est optima.
pag. 340.
Magnam hisce habendam gratiam laboribus.

FINIS.

INDEX PERSONARVM ET RERVM QVAE IN HOC OPERE CONTINENTVR.

dd *Amor*

Catena

Dolus

Felix

Hespe-

Labor

Ludo-

Mens

Naturam

Propria

Senex

vtile

Tres

Virtus

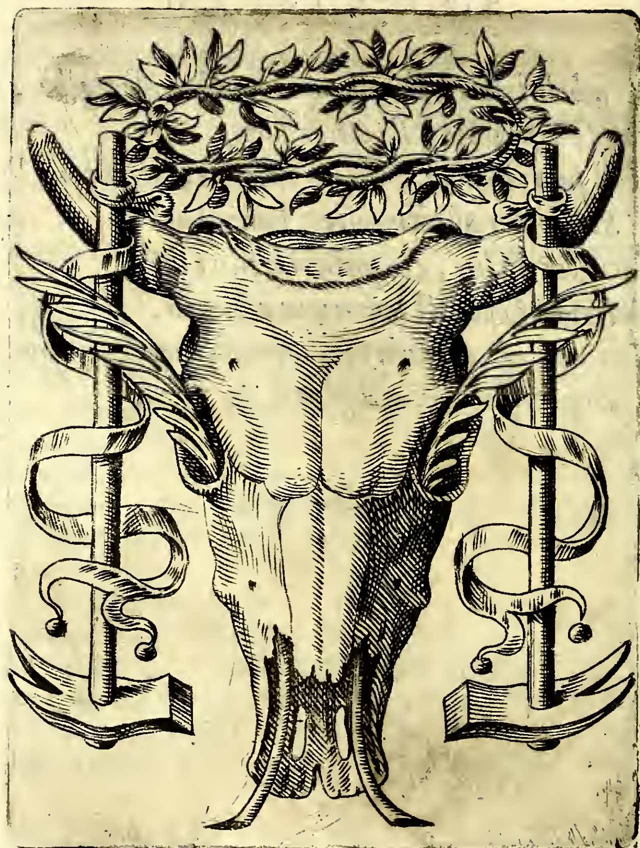
FINIS.

SAPIENTIA PRIMA EST STVLTITIA CARVISSE.

AD LECTOREM.

Symbola lector habe: nunquam inſpexiſſe pigebit,
Ne te pœniteat, ſi potes inſpicere.
Non ſum: inquis: Lynceus: atqui collyria lippus
Sis memor affectis poſcere luminibus.
Cæcus es? audire, & meliori credere diſce.
Irrides? opus eſt iam tribus anticyris.
Non vis? nunc actum eſt. caput inſanabile prorſum.
Ergo miſer vinclis dignus es, & baculo.

VICTORIA EX LABORE HONESTA, ET VTILIS.

LECTORI STVDIOSO, ET ELEGANTI.

SYMB. SYMBOLORVM.

Qvid Symbolum ſit, ne amplius
Roges, breuiſsime, vt poteſt,
Conabimur nunc edere.
Eſt nanq; ſignum σύμβολον
Vt ſigna militaria.
Collatio etiam dicitur,
Quòd multi in vnum conferunt.
Hinc ſymbolum Terentius
Poeta dixit nobilis.
Orator ARPINAS *notam,*
Sed Anulum Graij vocant
Plærunq; ſignatorium.
Porrò omen, atq; inſignia.
Iſto quoq; ipſo nomine
Quædam notantur teßeræ,
Quæ à ciuitatibus dari
Solent quibuſdam, publicè
Vt quenq; par ſit accipi,
In fœderatis oppidis,
Amicè, & hoſpitaliter.
Sic poſſumus iam teſſeras

Vocare collybisticas,
Quasi institutas omnibus
Mutandam ad externam locis
Pecuniam, quæ litteræ
Vulgò feruntur cambij.
Pollux nomisma paruulum,
Stagyræus ille maximus
Vocabulorum originem:
Quam originationem ait
Fabius. fuere symbola
Priscorum in arcanis diu
Mysterijs, vt gratia
Verbi, papauer fertilem
Signabat annum. Huiusmodi
Sunt Pythagorica Symbola
Αλληγορίαι, Αινίγματα,
VT ALCIATI *Emblemata*
Dicuntur & Συνθήματα,
Mysteriorum plena, quæ
Documenta commodissima
Illa omnium, & pulcherrima
Vitæ, atq; morum continent,
Sanis retecta, cæterùm
Incognita imprudentibus.

Nolim putes carissime
Lector, figuratè ista, quæ
Diuinitus sunt tradita,
Sic prodita esse de nihilo,
Et sensum in illum, quem indicant,
Exaudienda protinus,
Sed inuolucra esse abdita
Scientiæ haud erraticæ,
Nec peruagatæ, scilicet
Ne sacra polluant mali,
Et sancta quiq; perditi.
Patere quæ debent bonis,
Ac puritatem candidam
Tantummodo colentibus,
Qui summouere prorsus, &
Arcere procul à mentibus
Vulgi sciunt, queunt, volunt
Sensus prophanos quoslibet.

ACHILLES BOCCHIVS
BONONIENSIS

IN BOCCHIANIS SYMBOLIS

INTELLIGI PLVS, QVAM EXPRIMI.

TIRESIAS FVSCÆRARIVS.

Symb. II.

PROSPERVS *os potuit, non mentem pingere Achillis.*
Res minimo pingi maxima in orbe nequit.
Pura tamen Mens ipsa potest comprendere Mentem.
Qui sapit, heic plus intelligit, ac legitur.

PICTVRA GRAVIVM OSTENDVNTVR PONDERA RERVM.

QVÆQ. LATENT MAGIS, HÆC PER MAGE APERTA PATENT.

AD ALEXANDRVM FARNESIVM

CARD. AMPLISSIMVM.

Symb. III.

Ivdicio Phœbi ſapientum maximus ille
Et fons, & lumen, ſi fortè obſcura prophani
Vulgi in cognitionem olim deducere vellet,
Quæque ſibi in primis notiſsima proponebat.
Sic etenim haud ab re firmiſsima cuncta putabat
Ac tutiſsima, non modò lucida, de quibus ipſe
Diſſerere aggrediebatur. Sic magnus Homerus
Securum oratorem Ithacum laudauit Vlyßem.
Quippè animos hominū trahere his quocunq; liberet,
Concilians ſibi paſsim omnes per maximè aperta.
Propterea quicunq; bonis fœliciter eßent
Progreſsim ſtudijs, non ſunt tam arcana ſecuti
Omnia, vt aßequerentur prorſus: at eße putabant
Quædam pauca ſatis, poßent ſi attingere parcè,
Quæ ipſa irritamenta forent gratiſsima deinceps
Veri indagandi. Vates ſic condidit ille
Fabellas Phrygius bellas. ſua ſymbola quondam
Panthoides ſamius. Sic dia poemata vates
Pinxere, atq; homines mirè allexere, libenter
Auribus ut uellent aurire, & credere honeſta,

Quæ fuerant oculis subiecta fidelibus ante.
Ergò mihi nemo obijciat, quòd seria inani
Pictura grauium ostendendo pondera rerum,
Miscere annitar summa cura utile dulci,
Si quà fortè queam laudis punctum omne tulisse,
Ne satias quenquam capiat, Naturam imitari
Constitui, & varias sensis inducere formas,
Nil vt iners, nil non aliquid sit agensue, loquensùe.
Me sanè impediunt nullius vincula sectæ.
Sed quocunq; trahit species pulcherrima Veri,
Deferor hospes, apisq; Matinæ moræ, modoq;
Lilia per multum libantis grata laborem
Fingo itidem tenui, ast operosa carmina Musa,
Aurea depascens veterum decreta Sophorum.
Tu verò interea, Farnesi Maxime, nostra
Ne rogo ne spernas hæc qualiacunq; : reposco
Gratiam ego inuentis; sed omißis, vt Stagyræus
Optime Aristoteles, ueniam. mihi sat voluisse,
At facilem erratis par est te ignoscere nostris.
Nam simul inuentum, et perfectum nil fuit inquã.
Si rudia ista polire aliquis dignabitur olim
Aut defecta explere, id forsitan efficietur
Quod cum fructu aliquo multos cognosse iuuarit.

REFERRE DEBENT IN DEVM OMNES OMNIA.

Symb. IIII.

PASTORIS OPTIMI SCOPVS.

Symb. III.

Cvrsus secundus vt magistro nauium,
Medico salus: summo Duci victoria,
Ita moderatori inclyto Reipublicæ
Primum omnium beata vita ciuium est
Proposita, vt opibus firma semper, copijs
Prædiues, ampla glòria, virtuteq́;
Honesta sit. nanq; huius operis ter maximi
Inter homines, atq; optimi, effector qui erit,
Hic ille erit pastor bonus, similis Deo,
Quò nemo non referre debet omnia.

INSIGNIA GENTILITIA BOCCHIORVM.

Symb. V.

PVRA MENTE DEVM OMNIB. COLENDVM.

Symb. V.

Avrea norma tribus ſtellis circundata ſignat
Ceruleo Bocchi ſtemma tuum in ſpatio.
At niueus galeæ paßis olor inſidet alis,
Roſtro aliud ſydus qui vomit aetherium.
Optima nimirum Ratio eſt illa aurea norma,
Quæ trino, atque vno à lumine lumen habet.
Hinc candor vitæ illæſus, diuinaq; fandi
Copia: præſidio hinc additur omne decus.
Maurus auis quondam hæc veſtris inſignia Bocchus,
Et gentilitium nomen habere dedit.
Ad ſummam tota ſemper Ratione colendum
Eße Deum tota mente Nomiſma monet.

RIVALITAS CVPIDINIS DVRISSIMA.

Symb. VI.

MAGNO EX AMORE SÆPE MAGNVS EST TIMOR.

Symb. VI.

Avrea dum precibus miseri exoratus amantis
Tenderet in Dominam tela Cupido trucem,
Illa dolos sensit, petosq; retorsit ocellos,
Et ridens pueri tela ferocis, ait.
Nil opus est pharetra, sinuoso nil opus arcu.
Congredere, & vires experiare meas.
Dixerat. hæc tenero placuit sententia Amori.
Tanta fuit Dominæ gratia, tanta Venus.
At vbi sunt arcus positi, positæq; sagittæ,
Has rapit vltrici protinus illa manu.
Nec mora protendens arcum furialiter acrem:
Incauti figit pectora nuda Dei.
Ictus Amor totus subito inflammatus amore
Victricem in Dominæ se dedit ipse manum.
Prò dolor, ille mihi quem nuper adesse putaram,
Riualis iam nunc, durus & hostis erit?

AMOR NEGOCIOSVS EST IN OCIO.

Symb. VII.

QVANTVM POSSIT AMOR, QVI VITAM IN MORTE MINISTRAT.

Symb. VII.

Iam dudum in tenues ierunt mea corda fauillas,
Iamq; cinis factus qui modo pruna fui.
Sed licet in tenues ierint mea corda fauillas,
Iamq; cinis factus qui modo pruna fui,
Hæc tamen aſsiduis vruntur pectora flammis,
Quoq; magis flagrant, hoc magis ipſe gemo.
Unde igitur flagrant? rediuiui vnde ignis origo,
Si ſunt in cinerem corda redacta ſemel?
Nempè faces ipſæ flagrant, non cordis imago,
Quam vacuus nunquam figere ceſsat Amor.
Cur lacrymas augent incendia? liquitur igni
Humoris toto corpore quicquid ineſt.
Vix credam tanto vitam ſupereſse calori.
Albia ſed vitam ſufficit vna mihi.
Urenteis pariunt ſemper lenta otia amores,
Unde eſt mors viuens, irrequieta quies.

MEDIO DE FONTE LEPORVM SVRGIT AMARI ALIQVID.

Symb. VIII.

COMES VOLVPTATIS DOLOR.

Symb. VIII.

Ipsa dies pia nunc mater, nunc sæua nouerca est
Nanque aliquid semper miscet Saturnus amari.
Hinc geminas prudens vrnas in limine primo
Stare Iouis quondam pulchrè est cōmenta vetustas,
Ex quibus vna malis scatet: altera plena bonorū est,
Vndè agitant superi mortalia pectora, lætis
Tristia miscentes. ipsi lætantur, & omni
Aeternum mærore carent, nulloque senescunt
Tempore, sed stabili cursus circum æthera lege
Deproperare suos, nulloque fatiscere seclo
Hos iubet omnipotens summi regnator Olympi.

CONSTANTIA HEIC EFFINGITVR.

Symb. IX.

BARTHOLOMEO VOLTEIO.

BON. EQV. AVRATO.

Symb. IX.

Stat læto indefessa comes Constantia vultu,
Indomitum munita fero latus ense, tenetq́;
Aegida lemniaca sudatam incude, nec vllas
Pertimet insidias, nullis dat terga periclis,
Sed cunctis immota malis, animosaq́; semper
Rebus in aduersis, pugnaci prælia dextra
Exercet, validaq́; ferox confidit in hasta.
Hac duce per varios casus, longosq́; labores
Aeneas olim fatis iactatus iniquis
Italiam profugus, lauinaq́; regna petiuit.
Hac duce Gorgoneos angues Danaeius Heros,
Nec minus Alcides tot monstra ingentia fudit.
Non hic Lernæi timuit fera colla Draconis,
Non sæui Diomedis equos, non dira Leonis
Ora Molorchei, validi nec cornua Tauri.
Quin Stygij est ausus penetrare in regna Tonãtis,
Et trahere ad superas captiuum cerberon auras.

CVM VIRTVTE ALMA CONSENTIT VERA VOLVPTAS.

Symb. X.

DE SILENO, ET CHROMI, ET MNASYLO.

Symb. X.

Sileno Pallas simul & Venus alma corolla
Dum caput exornant, ipse beatus ait:
Quid discors te adeo torques de fine bonorum
Græculæ? res eadem est, verba sonant aliud
Viue bene, atque illud quod viuis viue, Voluptas
Vna etenim, & Virtus in statione sedent.
Sustinet assensum interea Mnasylus vtranque
In partem, & tutus nescio quid meminit.
At Chromis irritans sensus, pateramque Lyæi
Nequicquam expectans, ocia læta agitat.

SAPIENTIÆ SPECIES INENARRABILIS.

Symb. XI.

COSMO MEDICI DVCI FLORENTIÆ.

Symb. XI.

Qvænā sese offert? Quænā hæc tam Lucida, tamq́;
Formosa exoritur? roseisne euecta quadrigis
Fulgida Tithoni coniux? an candida Phœbe?
An magè inexhausta flammantia mænia mūdi
Lampade qui lustrat Sol aureus? an Venus ipsa,
Purpuream referans lucem mortalibus ægris?
Pace tua coniux Tithoni, & candida Phœbe,
Et Sol, atq; adeo Solis prænuncia dicam.
En maius iubar exoritur, cui sydera cedunt
Omnia, cui superi aßurgunt, assurgit Olympus.
Huc ades ò secli decus: ah mihi pande serenam
Illam illam frontem, sub qua duo lumina fulgēt,
Quæ tristeis animi tenebras, & nubila pellunt.
Pande illa illa rosis certantia tempora vernis,
Quæ ver perpetuum referunt, dulciq́; pudore
Formā ipsam superant, seu quid formosius illa est.
Huc ades, & totum me dulcibus obrue flammis,
Traijce sexcentis præcordia nostra sagittis,
Vulnera, adure, neca. sic sic iuuat vsq; perire.
Ista mihi longe est vita mors dulcior omni.

CVPIDINI CÆCO PVELLO HAVD CREDITO.

Symb. XII.

DE TOTTO MVTINENSI.

Symb. XII.

Dvm sæuam Tottus toto ardet corde puellam,
Nec valet hanc precibus flectere, nec precio,
Supplicibus tenerum lacrymis exorat amorem,
Illius vt feriat vulnere corda pari.
Aut sua restinguat liuenti incendia plumbo.
Tunc Deus in Tottum plumbea tela iacit.
Quæ subitò sese opponens, ac pectore duro
Excipiens, solitò obduruit illa magis.
Mox etiam insultantis, & aurea spicula iam iam
Tendentis pueri vi rapit è manibus.
Inde ferox miseri rursum transfigit amantis
Saucia Lætiferis pectora vulneribus,
Atq; age, dixit, abei. iam te suspende. Quid vltra?
Ille libens dominæ paruit imperio:
Sexcentasq́; neces vna nece vicit, & vno
Innumeros laqueos dissoluit laqueo.
I nunc fide armis pueri. eius castra sequaris.
Militiæ hæc referes præmia digna tuæ.

AMORIS ANTIPHARMACVM.

Symb. XIII.

SENTENTIA MEMORABILIS.

Symb. XIII.

Fames amorem ſedat atra. ſin minus,
Tempus. niſi hoc: Laqueus erit tandem ſatis,
Sententiam hanc Crates tulit. Si quis negat
Probabit illicò, vt periclum fecerit,
Ita laqueo laqueum ipſum amoris ſoluier.

SORS INSTABILIS HAVD EXPETENDA EST ADMODVM.

Symb. XIIII.

DE MERCATORE, ET LACONE.

Symb. XIIII.

Qvum fortè diues gloriaretur nimis
Mercator olim, quippè qui dimiserat
Naues in omnem oram maritimam plurimas,
Tunc sic Lacon. haud ista sanè optabilis
Est admodum, inquit, apta sors rudentibus.

VITAE IMMORTALIS STVDIO MORS TEMNITVR ATRA.

Symb. XV.

TVMVLVS CLEOMBROTI AMBRACIOTÆ.

Symb. XV.

Ambraciota mari ſitus ille Cleombrotus alto eſt,
Alto qui potuit temnere mortem animo.
Nanque vbi mellifluι legit diuina Platonis
Scripta, & ſi aduerſi tum nihil acciderat
Præcipitem è muro dedit huc ſe vt fluctibus iſtis
Curarum fluctus obrueret varios.
Felix ò pelagus titulo hoc: felicia & oſſa
Quo tumulo poterant nobiliore tegi?

CONTRA GRÆCVM ILLVD EPIGR.

ΕΙΠΑΣ ΗΛΙΕ ΧΑΙΡΕ ΚΛΕΟΜΒΡΟΤΟΣ
ΑΜΒΡΑΚΙΩΤΗΣ
ΗΛΛΑΤ ΑΦ ΗΨΗΛΟΥ ΤΕΙΧΕΟΣ ΕΙΣ ΑΙΔΟΥ
ΑΞΙΟΝ ΟΥΔΕΝ ΙΔΩΝ ΘΑΝΑΤΟΥ ΚΑΚΟΝ
ΑΛΛΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΕΝ ΤΩΙ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙ
ΑΝΑΛΕΞΑΜΕΝΟΣ.

Latine ſic Pomp. Gauricus reddidit.
Vita vale, muro præceps delapſus ab alto
Dixiſti moriens Ambraciota puer,
Nullum in morte malũ credens. Sed dicta Platonis
Non ita erant animo percipienda tuo.

LABORIS ONVS HONOS LEVAT.

Symb. XVI.

CAMILLO VRSINO BELLI DVCI FORTISSIMO

ONVS DVCIS MINVS GRAVE EST, AC MILITIS.

Symb. XVI.

Iidem labores haud graues
Sunt imperatori æque, & militi,
Quòd ipse honor magis leues
Semper labores imperatorum facit.

QVALIS BONI SIT MILITIS IN IMPERATOREM METVS.

Dux inclytorum nobilis
Lacedæmonum consueuerat
Clearchus olim dicere.
Metui imperatorem magis
Debere, quam hostem à milite.
Rectè quidem ille. ego attamen
Miles metuat hostem meus
Nolim. Imperatorem velim.

NONNVLLA EST ETIAM CAECIS IN NOCTE VOLVPTAS.

Symb. XVII.

DE ANTIPATRO CYRENAICO CAECO.

Symb. XVII.

F*ortè Cyrenaicum Antipatrũ muliercula quædã*
Luminibus captum vidit, & ingemuit,
Prò dolor, exclamans passos laniata capillos,
Quæ porrò in tenebris vita futura tua est?
Ille autem, Quid agis stulta? an nocturna voluptas
Esse tibi prorsus nulla videtur? ait.

MAGNANIMVS SANCTIS PARET VIR LEGIB. VLTRO.

Symb. XVIII.

SPARTANI MAGNITVDO ANIMI.

Symb. XVIII.

Damnatus ab Ephoris Lacon
Cum duceretur ad necem, & vultu admodum
Hilari eßet, ac læto, tum eum
Quidam rogauit hostis, an contemneret
Leges Licurgi? Quin ego
Habeo: inquit: illi gratiam vel maximam,
Qui pœna ea multauerit
Me, quam absque mutuatione, & fœnore
Et absque versura graui
Possem illico dißoluere. O dignißimum
Sparta virum: vt mihi quidem
Quicunque animi magnitudine præditus
Tanta fuerit, is per nefas
Damnatus esse censeatur innocens.

MORS FORTIB. FINIS MALOR. EST OMNIVM.

Symb. XIX.

DE PHILIPPO, ET LACEDÆMONIB.

Symb. XIX.

O *Fortitudinem inclytam Lacedæmonum,*
Qui quum Philippus insolenter admodum
Per litteras minatus esset, omnia,
Quæcunque conarentur ipsi, sedulò
Se prohibiturum: quæsierunt, nùm mori
Se prohibiturus esset etiam sedulò?

SEBASTIANO SELEVPENERIO GERMANO

DISCIPVLO CARISS.

NIHIL MAGE EXPETENDVM AMORE DIVINO.

Symb. XX.

PLATONICO CVPIDINI.

Symb. XX.

Vulgi profani indocta cohors tuam
Nil percipit, diuine Amor inclytam
Virtutem, & illam flammulam, vnde
Certa hominum, atq; Deûm est voluptas.
Mens nanque verum capta oculis bonum
Dum nescit vsquam cernere, fallitur,
Semperq; vitans expetenda
Insequitur sua damna præceps.
Ast cognitum immortale decus tuum
Mortalibus si esset miseris, vti
Dis est beatis, qui soluti
Carcere corporeo, & tenebris.
Viuo fruuntur lumine, rectius
Exempta sæuis nostra doloribus
Vita hæc iter, securiusq;,
Quòd minimè assequitur, teneret.
Tunc omnium pulcherrima denuò
Forma illa rerum, secula & aurea
Prorsus redirent. denique omnes
Ambrosia frueremur alma.
O aure votis si facili adnuas
Olim vocatus, Sancte puer, meis.
En vror, vror, toto ab illis
Corde tuis facibus peruri.

PRINCIPIVM, ET FINEM PRINCEPS HABET AB IOVE SVMMO.

Symb. XXI.

CAROLI .V. CAES. AVGVSTI. SAPIENTIA IMMORTALIS.

Symb. XXI.

Imperio Augustus, pietate augustior alma es,
Maior enim in te omni est imperio pietas.
Quin etiam imperio Augustum, & te Carole vincis,
Qui regis arbitrio fataq́ue, teq́ue tuo.
Quid sibi vult insigne biceps Iouis armiger ales?
An quia dat duplex Iuppiter imperium?
Indè animi humana, hinc Mentis diuina potestas,
Qua tibi quæ fuerint, suntq́ue futura, patent.
Iustitia hinc, animi & robur, prudentia, uisq́ue,
Quæ docet humano quid sat in officio est.
Talibus auspicijs duceris ad alta beatus
Sydera, fructurus nectare & ambrosia.

AVREA SORS REGVM EST, ET VELLE,

ET POSSE BEARE.

Symb. XXIII.

AD HENRICVM VALESIVM GALLIAR. REGEM.

Symb. XXIII.

Avgustis olim in thalamis fortuna solebat
Poni ab Romuleis aurea Principibus,
Nempè id magnanimos Reges insigne monebat,
Omni vt deberent, & cuperent studio
Fortunare homines. nam cæca, volubilis illa est
Vulgaris, paßim quæ fauet immeritis.
Verum oculata ipsa, & stabilis, quæ sceptra gubernat
Regia. cui clauum copia diua tenet.
Ergo si regum fortuna est aurea multos
Pro meritis poße, & velle beare homines,
Hæc Henrice eadem digno tibi Lilia defert
Aurea, qui nostra hæc florida secla beas.

NON VINCI POTIS EST, NEQ.
FINGI REGIA VIRTVS.

Symb. XXIIII.

FRANCISCO VALESIO GALLIAR. REGI.

VIRTVS VIRTVTEM FINGERE SOLA POTEST.

Symb. XXIIII.

Dvm tua fortunæ cedit, Rex inclyte, Virtus:
Victricem subigit cedere victa sibi.
Quid duce te faciet victrix, si victa triumphat?
Non hominis Virtus, sed magis ista Dei est.
Ergò diuinus quum sis, ò Maxime Regum,
Quis iam mortalis fingere te potuit?
Ipsa tamen potuit talem te fingere Virtus,
Qualem animus poßit cernere, non oculi.

SVSPECTA IVRE EST IN SVPERBO COMITAS.

Symb. XXV.

ΕΙΣ ΟΓΚΟΝ ΤΟΥ ΑΣΤΕΙΩΣ ΠΛΕΟΝΕΚΤΙΚΟΥ.

Symb. XXV.

Idem ſis licet omnibus ſuperbus,
Et magna tamen eſſe comitate
Interdum cupias mihi videri.
Si cur defugiam tuum frequentem
Congreſſum rogitas Philippe, dicam.
Suſpecta eſt mihi comitas ſuperbi.

DE VITANDA SVPERBIA.

Eſt Vitanda Superbia Sola, vel in benefactis,
Et ſi alia in malè factis valeant vitia.
Ne captus fortaſſe cupidine laudis inani
Amittas prorſus quæ benefacta valent.

INTEMPESTA DIES, VT NOX. EST DESIDIOSO.

Symb. XXVI.

IN LENTVM INERTEM, ET OTIOSVM TVRPITER.

Symb. XXVI.

INtempesta alijs si nox sine tempore agendi est,
Tempus enim humanis actibus aspicitur,
Quum tu desideas semper sine tempore agendi,
Intempesta dies est quoq; Lente tibi.
Quid mereare sedens in Choenice quæris? Vt ipsum
Perdant te lenta tristia fata fame.

PABVLA LÆTA ANIMI HÆC NE SPERNE, BEABERIS VLTRO.

HOC ILLVD BOCCHI NOBILE SYMPOSIVM EST.

Symb. XXVII.

MENSÆ DOMESTICÆ DECEM HÆC SVNT SYMBOLA.

Symb. XXVII.

Corpus ſimplicibus cibis: Deiq;
Verbo paſce animum tuum vſq;, & vſq;.
Teſtem quicquid agis Deum inuocato.
Quod ſat eſt cupiens nihil dolebis.
Naturam ſequere omnibus magiſtram.
Continentia te beabit vna.
Semper quid decet, expeditùe noſce.
Vita eſt moribus in bonis beata.
Quiſquis ſuſtinet, abſtinetùe Rex eſt.
Id tantum cupias quod eſt amandum.

PRIMA TENET PRIMAS RERVM SAPIENTIA CAVSSAS.

Symb. XXVIII.

MATERIAM PRIMAM MENS NOTHA SOLA TENET.

Symb. XXVIII.

ORta ſalo, vro ſalum, atq; ſolum, cœlumq; profundũ
Una ego corrumpens omnia progenero.
A me omneis Natura creat res, auctat alitq;,
In me res omnis rurſum eadem ſoluit.
At licet hac videar, quæ picta eſt, prædita forma,
Omni forma prorſum ipſa tamen careo.
Sumq; mea, ac propria ratione incognita prima
Materia illa ego, quam Mens notha ſola tenet.

SIC ARS DEPRENDITVR ARTE.

Symb. XXIX.

DEPRENSVS ARTIB. SVIS.

Symb. XXIX.

IMpostor ille Iulianus, maximè
Qui Christianos persequi decreuerat
Artes eos docere vetuit liberis
Dignas hominibus, scilicet ne præpetes
Euellerent de aquila sua pennas, quibus
Configerent etiam aquilam. Qua imagine
Usum ferunt illum esse, vbi primum artibus
Sese impetitum fortè deprehendit suis.

NON MVLTA POSSIDENS, SED IMPERANS SIBI DICENDVS EST DITISSIMVS.

Symb. XXX.

Symb. XXX.

Contentus eſſe qui ſuis rebus poteſt,
Aliena nec cupit, vocetur continens.
Sic Fabricius exiſtimatus omnium
Mortalium eſt iure optimo ditiſsimus,
Nec multa poſsidens, ſed imperans ſibi
Ipſimet, ipſis imperauit hoſtibus:
Quorum quidem oratoribus pecuniæ
Vim maximam offerentibus dono, ſimul
Rogantibus ne ſperneret, tum protinus
Planas ab auribus manus ad lumina,
Exinde ad os, & guttur, ac ventrem infimum
Deduxit, inquiens. dum ego hiſce ſenſibus
Obſiſtere, imperareq́; potero, mihi
Nil deerit vnquam. Ergò pecuniam, qua opus
Nil mihi eſt, non accipiam ab illis, quibus
Eam vſui eſſe neutiquam ſum neſcius.

PECVNIA HAVD CORRVMPITVR VIR FORTIS ET FRVGI, NEC ACIE VINCITVR.

Symb. XXXI.

Symb. XXXI.

Marcus Curius olim ad focum rapas coquens
Sedebat. auri pondus asserentibus
Samnitibus magnum, idq; mißum publicè,
Verbis benignis, vteretur vt libens,
Rogatus illusit. tum, abite vos, ait,
Ministri inepti ineptioris istius
Legationis. dicite Samnitibus,
Mauelle Curium imperare ditibus,
Quàm diuitem effici ipsum. abite inquã, et malo
Hoc munus hominum excogitatum protinus
Referte: memores me, nec acie vincier
Pote eße, nec pecunia corrumpier.

SAT EXTAT IPSA VERITAS VANA ABSIT OSTENTATIO.

Symb. XXXII.

NE TE FACERE PVDEAT PARVM RECTE ILLA, QVÆ NON POSSE MELIVS NOVERIS.

Symb. XXXII.

Nil Veritatis luce clarius, licet
Enim occulatur interim, igneo tamen
Fulgore ſemper ipſa proditur ſuo.
Non iactitant opimæ apud paſtorem oues,
Quantum diebus ſingulis comederint.
Teſtantur id re, lacte, lana, fœtibus.
Hoc ſtoicus Epictetus olim oſtenderat.
At ſtulta vulgi turba ſeculum vocat
Felix, quod eruditione plurima eſt.
Quin ſeculum id felix nego eſſe. rectius
Felix vocatur illud, vbi docti viri
Præſtant reapſe quod legunt, quod prædicat,
Alijsq; præſcribunt, vbi bonus qui audiant,
Et videat exclamare cogatur ſtatim
Certè hi loquuntur ita, vt agunt vitam, optimè,
Atq; vt loquuntur vitam agunt ſanctiſsimè.
Facere parùm rectè quæ ipſe haud melius potes
Cur erubeſcis? præſtat erubeſcere
Malè facere ea, quæ neutiquam potes benè.

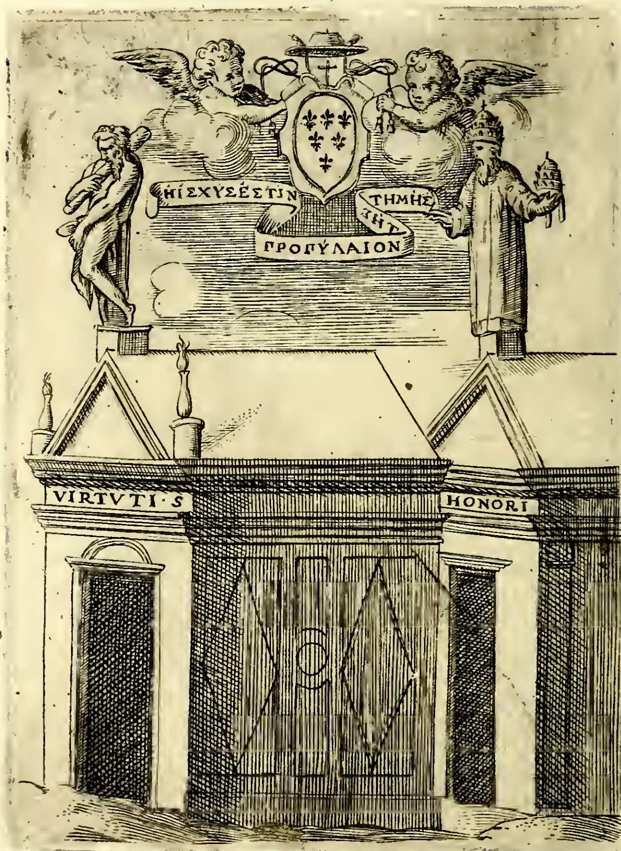
SCOPVS BONOR. VERITAS EST OMNIVM.

CAndorem amat Syncera ſemper Veritas:
Odit latebras: fucum abhorret: quæritat
Aditus patentes: libera, alta: neſcia
Seruire, non cupit aliena vmbra tegi:
Atqui ſuo oblectatur ipſa lumine,
Nec vlla cum ſeruili habet commertia,
Teterrimoq́ hominum genere: ſed liberis
Puriſſimisq́ præſto adeſt tantummodo.
Hic deniq; omnis eſt ſcientiæ ſcopus.

LIBER SECVNDVS.

VIRTVS VESTIBVLVM EST HONORIS ALMA.

Symb. XXXIII.

RAYNVTII FARNESII NEPOT. PAVLI III. PONT. MAX. CARD. S. ANG.

Symb. XXXIII.

Astat vestibulo templi Tirynthius heros,
Posterior signum cællula Honoris habet.
Dis vna fieri, nisi certis sacra duobus,
Consule Marcello, Relligio vetuit.
Nam sua debetur seiunctim gratia cuiq;,
Si qua fortè aliquid prodigij acciderit.
Prodigium est quando alterutrum cõtingit abesse,
Abdita caussa latet, cognita quæ superis.
Indè timore homines perculsi, numina diuum
Implorant ipso in tempore suppliciter.
At natura parens almæ Virtutis honorem
Constituit proprium, ac perpetuum comitem.
Ad summam verum decus ex virtute parari,
Hocce monet vitæ nobile propositum.
Quod sibi prudenter statuit Raynutius Heros
Altera spes animi, & gloria Paule tui.

NVNQVAM BEARI POSSE AVARVM DIVITEM.

Symb. XXXIIII.

SENTENTIA EX ORACVLO CHRISTI DEI DE DIVITE.

Symb. XXXIIII.

ANte foramen acus penetrabit nauticus arctum
Funis, quo proras anchora iacta tenet,
Quàm valeat locuples, vllo vnquam tempore auarus
Scandere syderei regna beata poli
Ingenium fortuna bonum labefactat opima,
Et mala Luxus iners omnia progenerat.

ILLE DEI FACILE EST QVISQVIS SAPIENTIÆ AMATOR.

DVRA PATI DIDICIT PLVRIMA QVISQVIS AMAT.

Symb. XXXV.

DE CYNICO DIOGENE, ET ANTISTHENE.

Symb. XXXV.

Qvis ſapientiæ amator ſit fortaſſe requiris,
Dicam equidẽ, et Pythio vera magis tripode.
Si Deus omnipotens vera eſt ſapientia, verus
Huius amator erit qui Dei amator erit.
Verus amator erit, nullo qui tempore amare
Deſinet. at ſi opus eſt omnia dura feret
Olim Antiſthenico Cynicus clariſsimus ille
Terreri haud quaquam ſi potuit baculo,
Poſſet vt humanas res diſcere: Quid faciet qui
Diuinas omni perſequitur ſtudio?

ARS DOCTA NATVRAM ÆMVLATVR
VT POTEST
QVIN VINCIT: VSVS DVM ADSIT
ET DVRVS LABOR.

Symb. XXXVI.

QVIS AGERE MENSVRAM VLLIVS REI POTEST
SI NESCIT IPSE MET SVI?

Symb. XXXVI.

Lvcidulis quænam hæc oculis tam viuida virgo?
Ars est. Quis dedit id nominis huic? Ἀρίθ.
Nil magis ingenij vires, quàm conscia virtus
Excitat. Effingit cur hominem potius?
Ipsum vnum vt fingens simul omnia fingere poßit.
Porrò quid duplex circinus ille refert?
Altera stans centrum pars, altera perficit orbem
Indagat verum hæc. inuenit illa Bonum.
Hinc intus sapit. inde foris speculatur vtrinq;
Finem animo aduertit callida. docta notat.
Sed quid βρέγμα bouis, quid agrestia fixa tropæo
Arma volunt? labor est acer, & aßiduus.
Dædala Naturam pro viribus Ars imitatur,
Et vincit, dum vsus præsit, & ipse labor.

MVLIEBRIS INCONSTANTIA.

Symb. XXXVII.

Versa ex Homero nobilis sententia.

Symb. XXXVII.

Sat nosti qualis muliebri in pectore mens est,
Quæ cuicunque viro post nupserit, illius omni
Vult studio ditare domum, prorsusque iuuare
Non animo nati sua pignora cara priores,
Non coniux dulci defunctus munere vitæ
Versantur, sed cura noui subit vna mariti.

FORMICÆ ARATRA NON SIBI FERVNT BOVES.

Symb. XXXVIII.

In eos qui alienis laborib. perfruuntur.

Symb. XXXVIII.

Arantis olim fortè per cornu bouis
Formica visa errare, Arare se dixit.
Sic vos aratra fertis haud vobis, boues.

Aliter.

Per cornu formica bouis dum fortè vagatur,
Quidnàm ageret quidam quærit, aramus, ait.

QVAERENS NIMIS SVBTILITER ARCANA NIL PRORSVS SAPIT.

Symb. XXXIX.

CHRISTIANÆ RELIGIONIS SYMBOLUM.

INTERLOCVTORES CHRISTOPHORVS. HOSPES. RELIGIO.

Symb. XXXIX.

CHR. *Miraris quòd Atlas vaga fulserit astra? sed ipse*
Orbis herum, atque orbem nuper in orbe tuli.

HO. *Dum mundi autorem, mundū gestares & ipsum*
Quæso vbi tū fuerat, dic mihi, Christophorus?

RE. *Desine mirari, summiq; arcana Tonantis*
Quærere. Nāq; istuc desipere, haud sapere est.

CÆCVS QVI PVLCHRI NON CERNIT LVMINA SOLIS.

Symb. XL.

AD ANDREAM ALCIATVM AMICORVM OPT.

LVCE CARET, PVLCHRI QVI CAVSSAM NESCIT AMORIS.

Symb. XL.

Qva ratione homines rerum caperentur amore
Pulchrarum quondam magnus Aristoteles
Forte rogatus, ea est cæcorum quæstio dixit,
Et bene, nanq; oculi sunt in amore duces.
Ergo tuæ cur tam capiar virtutis amore
Qui quæret posthac, hic mihi cæcus erit.

VIRTVTIS HAVD VNA, ATQ. OPVM AESTIMATIO EST.

Symb. XLI.

HOC EX PLATONE SYMBOLVM.

Symb. XLI.

Diuitiæ, & virtus veluti duo pondera habentur
In trutina, quorum vnum est alio grauius.
Diuitias etenim quum pendit opinio pluris,
Virtutem insipiens, eleuat illa magis.
At sapiens ratio virtutem quò magis almam,
Tantò diuitias æstimat ipsa minus.

VIRTVTIS VMBRA GLORIA.

Symb. XLII.

OCTAVIO FARNESIO
DVCI OPT. ET CLARISS.

Symb. XLII.

Excellens virtus resonat tua, sicut imago
Clara, bonis ideo nec fugienda viris.
Ecce tropæa gerit post se, optatamq; coronam,
Aurea diuinæ munera iustitiæ.
Gloria Virtutis comes est, vt corporis vmbra,
Et solida. at quæ præcurret inanis erit
Morio significat stolidum, atq; ignobile vulgus.
Qui temerè anteuenit Pallada, stultus hic est.
Pinnarumq; scapo malè sanos euocat omnes,
Crura agitans resonis tintinat orbiculis.
Nempè auram strepitu popularem captat inani.
Gloria, Virtutem quæ sequitur, solida est.
PAVLVS in humanis ageret dum Tertius ille,
Mandata hæc dederat commemoranda tibi.
Quæ quoniam implesti summis pro viribus ipse,
Iure hæc debetur Gloria summa tibi.

HIC HERCVLES EST GALLICVS: INTELLEGAT, QVI AVRES HABET.

Symb. XLIII.

Cura et labore perfici eloquentiam.

Symb. XLIII.

Discere quisquis auet bene dicere, discat oportet
Ille prius. studium id, cura, laborq; facit.
Si studium affuerit summum, et quidã ardor amoris,
Tum nihil obfuerint cura, laborq; tibi.
Qui Gallum Alcidem semel aurib. hauserit vltrò,
Ille desertus erit non modò, sed sapiens.

Sic animæ ductrix, oblectatrixq. Suadæ. A Luciano fingitur.

Qvis capite inculto, glabro, canoq; Senex hic,
Qui cute rugata languidus, & vietus,
Torridus, & qualis extrema sæpe senecta
Artifices vstos cernimus esse maris?
Gallicus Alcides est Ogmios, omnia quamuis
Hunc fore quàm Alcidem tu mage credideris.
Monstrifica vsq; adeo est species, & ab Hercule ab-
Illo qui graijs pingitur in tabulis. (horrens.
Cumq; huiuscemodi is sit, habet nihilominus omnem
Cultum, & gestamen verius Herculeum.
Fertq; Leonino (vt iam dudum) tergore amictus

Clauam dextra, arcum læua, humero pharetram.
Insidet excelso curru, ingentemq́ triumphans
Turbam hominum vinctos auribus inde trahit.
Sunt tenues auro, atque Electro vincla chatenæ;
Quas pertusa tenet lingua regitq́ Dei.
Temoni instantes firmant vestigia tauri,
Flammata geminus quos face pellit Amor.
Dic age Calliope quid imago hæc vult sibi? nempe est
Qui vetus Alcides Iunior is fuerat.
Olim Mercurius: nimirum dia facultas
Dicendi tardo præualet in senio.
Mens volucris iuuenum, instabilisq́ vocata poetis:
Et meritò. at semper firma, grauisq́ senum.
Propterea vates Smyrnæus mel senis olim
Fluxiße è dulci Nestoris ore canit.
Florida Troianorum oratio creditur eße.
Ad linguam vinctos auribus ille trahit?
Ne hoc est cur mirere quidem. cognatio linguæ,
Aurium & ipsarum cognita si tibi sit.
Auro diuina, ast Electro humana notatur,
Cognitio, maius qua nihil aut melius.

VT IVSTVS EFFICI QVEAS.

Symb. XLIIII.

NVLLI NOCEBIS: COMMODABIS OMNIBVS.

Symb. XLIIII.

Si iustus eße vis, Deum time, atque ama.
Amabis autem, si illum in hoc imitaberis,
Nulli vt velis nocere, prodesse omnibus.
Sic viue semper, denique ita beaberis.
Verum optimi est, & maximi hoc REGNVM DEI.

MANSVETVDINIS VIS
EX ISIDORO.

Magna animi Virtus, nunquàm si læseris, à quo
Læsus es. At maior, si læsus sponte remittas:
Maxima, si parcas, cui poßis ipse nocere.

NON EXTRA, AT INTVS AVDIO.

Symb. XLV.

CERTVM EST IVDICIVM RATIONIS OBEDIANT HVIC SVBDITA.

Symb. XLV.

Sensibus humanis vt ſit dulciſsima, ſeptem
Quæ calamis iuncta eſt fiſtula diſparibus,
Ac ſeptemgeminum exterius demulceat orbem,
Terrasq́;, & vaſtum temperet oceanum,
Attamen hac triplici, quæ prima, & maxima virtus,
Interna nihil eſt dulcius harmonia:
Optima vox Ὑπάτη, *atq; grauiſsima, quæ omnipotentis*
Naturæ lex eſt prima: ſecunda Μέση.
Harmonia hinc cordis ſummæ propior rationi,
Cui poſtrema ſubeſt, obſequiturq́; Νέθη.

ΟΥΔΕΙΣ ΕΡΑΣΤΗΣ, ΟΣΤΙΣ ΟΥΚ ΑΕΙ ΦΙΛΕΙ.

NON EST AMICVS HIC, QVI AMARE DESINIT.

Symb. XLVI.

BIANTIS HAEC SENTENTIA A SCIPIONE EXPLODITVR.

Symb. XLVI.

Nescio cuius id est verbum sapientis iniquum,
Tanquàm osurus ama. Quin ego amare velim
Vt nunquã osurus. Nam quæ vera, aut bona tandem
In vita reliqua est, dic mihi, amicitia?
Si quisq; olim ita amicum amet, ut fieri ipsum inimicũ
Posse putet? Virtusne ista rogo, an uitium est?
Quin ego non tanquàm: sed nunquam, osurus amabo.
Vera sibi constat semper amicitia.

MALE PARTA MALE DILABIER.

Symb. XLVII.

DE AVARO, ET EIVS EXITV.

Symb. XLVII.

Vim magnam loculis suis auarus
Flauæ condidit impius monetæ,
Cuidam munifico, & pio inuolatam
Per summum scelus, & dolum nefandum.
Quam ipsam reptilis illi perduellis
Mox tanquàm sibi debitam reposcens,
Iniecto laqueo tenaci, auarum
Raptat cum loculis suis, necatq́ꝫ.
Perduntur bene parta sæpe. semper
Perduntur malè parta, & author ipse.

RESVRGIT EX VIRTVTE VERA GLORIA.

Symb. XLVIII.

DIGNVM MAGNANIMO VIRO SEPVLCHRVM.

Symb. XLVIII.

IN FRONTE PYRAMIDIS. A.

Nescia fortunæ virtus cessisse, subactis
Sensibus, excelso vertice summa petit.

IN QVADRATO INFERIORE. B.

Heroi merito sedes quadrata dicatur,
Rectus enim semper constitit ille sibi.

D. O. M.

VGONI PEPVLO, QVI OB PRÆCLARA MERITA

Nuper à Francisco Valesio Rege Gall.
In ord. equestr. D. Michaelis,

GRATIA DIGNATIONIS ALLECT.

Simul Equit. Præf. Lautrechio Duci adscrip.
In Bello Neapolitano subita vi morbi oppress.

INTERIIT ANN. AGENS. XLIII.

PHILIPPVS PEPVLVS *Fratri concordiss.* T.

M. D. XLIII.

DISCE PATI QVISQVIS VINCERE SEMPER AVES.

Symb. XLIX.

VICTRICIS PATIENTIAE MEMENTO
VRSINAE CRASSAE
VOLTEIAE BONON.
MATRONAE CLARISS.

Symb. XLIX.

ANtidotum uitæ Patientia, qua ſine poßis
Nil vnquàm incipere, aut perficere eximium.
Hoc mihi dulce iugũ eſt. iuuat huic mea ſubdere colla,
Aurea quod cœlo mißa catena regit.
Omnia dura libens didici tolerare, bouiſq;
βρέγμα *id ſignificat, pennicoma & galea.*

EX DISPVTATIONE VERITAS PATET, CONTENTIONE EVERTITVR.

Symb. L.

IN DISPVTANTES SYMBOLVM.

Symb. L.

De silicis venis excussa vt semina flammæ
Excipit arenti fomite materia:
Inde suam accendunt pro se sibi quisque lucernam
Extemplò, & cæcas discutiunt tenebras.
Sic disceptando studiosi in luminis oras
Verum ipsum è latebris excutiunt facilè.
Contrà altercando nimis id plerunque sophistæ
Funditus euertunt insidiosa cohors.

ALIVD.

IN DISPVTANDO TVRPIS EST RIXOSA CONCERTATIO.

Fieri quidem nullo modo potest, vt non
Dicas quid in sententia eius, à quo ipse
Dissentias, minus probes. Qui enim posset
Extare verum, si probare quis vellet
Quæcunque contra dicerentur? At non sunt
Vituperandæ differentium inter se
Reprehensiones. Omnia maledicta, omnis
Iniuria, iracundia, omnis insana
Contentio, certatioque rixosa
In disputando, & pertinax, nihil dignæ
Sapientiæ studijs videntur omninò.
Nil ergo sit prius modestia vobis
Qui profici vultis. prius aliud nil ste.

FORTVNA FORTI SVBLEVANDA INDVSTRIA.

Symb. LI.

SORS PALLADI SALVTIS HABET GRATIAM.

Symb. LI.

NAufraga vi superum pelago fortuna profundo
Iactata emergit fluctibus è medijs,
Ad littusq; appulsa, fidem Latoidos almæ
Implorat supplex, nec mora diua fauet.
Subleuat afflictam dextra, cælumq; tuendo
Sperandum à superis iam meliora iubet.

DI SVPERI PRESTO FACIENTIBVS OMNIB. ADSVNT.

Symb. LII.

DE AGASONE, ET DIVO HERCVLE.

CVRANS NIHIL, PRORSVM EST NIHIL.

Symb. LII.

Tenaci asellus quispiam infixus luto,
Hærebat, huic succurrere
Agaso cum deberet, Herculis fidem
Implorat ociosus, &
Asello inertior suo. Tirynthius
Respondit, ipse vt interim
Manum laboranti admoueret, atq; ita
Deum adfuturum sedulò.
Fac ergò, quisquis es, aliquid tute interim.
Deinde inuocato numina.
At optimates Rhintonis exaudiant
Prouerbium id notißimum
ΟΙ ΜΕΝ ΠΑΡΟΥΔΕΝ ΕΙΣΙΝ, ΟΙΣ ΟΥΔΕΝ ΜΕΛΕΙ
ET TVRPE VITENT OCIVM.

IMAGO IVSTI IVDICIS.
DE MAGNO ALEXANDRO, ET REO.

Symb. LIII.

PARTEM AVDIAS PRIVS ALIAM, DEIN IVDICA.

Symb. LIII.

Olim Pelleus iuuenis cum fortè sederet
Iudex, & actori alteram
Interea digito prudens occluderet aurem,
Interrogatus à suis,
Curnam sic faceret? satis actori est, ait, vna,
Seruo alteram integram reo.

QVAE SVNT SVPRA NOS PERTINERE AD NOS NIHIL.

Symb. LIIII.

QVI SCIRE SCIT SE NIL, SAPIT.

Symb. LIIII.

Pierides, nam ſunt cordi hæc myſteria vobis,
Dicite, Cecropio ille ſenex nutritus Hymetto
Cur vigilem medico mandauit ritè litandam
Phœbigenæ volucrem, diæ quæ nuncia lucis
Suſcitat ex alto mortalia corda ſopore?
An quia diuinæ bonitati accepta referre
Conſilia, & noſtræ debemus lumina vitæ?
Ipſa patris ſummi vnigena eſt Sapientia, certa
Curatrix morborum animi mortalib. ægris.
Perſica auis MENS. *hæc* MEDICO *niſi vota ſupremo*
Reddatur, quis iam poterit modus eſſe laborum?
Deniq; nil ſapere vlterius, quã opus eſt, ſapere vnũ eſt.

FORTIS, MODESTVS, ET POTENS.

Symb. LV.

HESPERIDVM ALCIDES VICTOR FERT AVREA MALA.

Symb. LV.

Qvæ statua insignis claua, nemeiq́ leonis
Exuuijs, leua quæ tria mala tenet?
Magnanimi Alcidæ vera, & sapientis imago est
Aurea qui victo poma dracone tulit.
Nempè draco in nobis nihil est, nisi dira cupido.
Extincta hac triplex illicet extat honos.
Comprimitur furor iræ, & habendi sacra libido
Interit, & ventris desidiosus amor.
Fortem animum exuuiæ signant, claua illa potentem,
Qui domitis victor sensibus imperitat.

NON INVIDET, QVI IVRE CONFIDIT SIBI.
ALEXANDER ZAMBECCHARIVS.

Symb. LVI.

DE SCIPIONE, ET MARTIO.

Symb. LVI.

Ea fuisti Scipio modestia,
Vt Lucium olim Martium
Magnum imperatorem, licet tu maximus
Fores, honorandum tua
Laudatione amplißima putaueris.
Quippè optimo exemplo, nihil
Alius inuidere gloriæ, suis
Qui fideret virtutibus.

ALITER.

QVO MAGE QVISQ. SVÆ VIRTVTI FIDIT, HONORES
HOC ALIIS MERITOS INVIDET ILLE MINVS.

TENERE MEDIVM SEMPER EST PRVDENTIÆ.

Symb. LVII.

RERVM MENSVRA EST OPTIMA.

Symb. LVII.

Qualis distento numerat vestigia fune
Contemptor magnæ schœnobates animæ,
Qui pede mortali supera ad conuexa leuatus,
Ignotas homini gaudet inire vias,
Atque sui compos partes speculatur in omnes,
Dum forti alterem librat vtrunque manu,
Talis suscipiens humanæ munera vitæ,
Se gerit excelso vir sapiens animo.
Nil timet, aut temnit: se hinc sustinet, abstinet illinc,
Vt rectus semper constet vbique sibi.
Tum demum tota lætatur mente, quod illud
Concessum paucis iam teneat medium.

IN SORDIDOS, NVMARIOSQ. IVDICES.

Symb. LVIII.

CAMBYSIS EXEMPLVM INCLYTVM.

Symb. LVIII.

Seueritatis nobile exemplum, licet
Inusitatum, olim cruentus edidit
Rex ille Cambyses, mali qui iudicis
Cuiuspiam summos per artus diripi
Pellem, atque sellæ intendi, & eius postea
Ibi iudicaturum imperauit filium
Considere. Utinam cæteri hac quidem
Pœna, & noua, tamen salutari admodum
Numarij omnes plecterentur Iudices.

EN VIVA E SPECVLO FACIES
SPLENDENTE REFERTVR,
HINC SAPIES, POTERISQ. OMNIA,
DVM IPSE VELIS.

Symb. LIX.

IPSVM TE NOSCENS DVBIO PROCVL OMNIA NOSCES.

Symb. LIX.

Iudicium formæ speculum, pulchriq; Decoris
Consule, Socratici dogmatis vsq; memor.
Te primum hinc nosce, vt redimas virtutibus ipsum
Quod tibi deformi corpore defuerit.
Sin formosus eris, conatu dedecus omni
Effugias. quid enim turpius esse potest?
Porrò si iuuenis. florem illum temporis almum
Discendi, audendi & fortia facta putes.
Canis fœda senex euitet, deq; suprema
Cogitet interea funeris hora aliquid.

AD FILIVM.

Me non posse doles, doleo te nolle iuuare,
Iure magis nostrum quis rogo, Nate, dolet?
Culpa tua est: siquidem tua iam corrupta voluntas
Fallitur heu prauis sensibus implicita.
Quid faciam? dices. illa est suprema voluntas
Imploranda tibi, te intus vt inspicias.
Tum verò æternæ flagrans pietatis amore,
Ne dubita: poteris mox simul atq; voles.

MARCELLO CERVINO CARD. S. CR. AMPLISS.

CONCIPIVNT IGNES SPECVLARIA CONCAVA SOLIS.

Symb. LX.

MENS PVRA QVÆ DEVM COLIT, AMAT, ET STATIM.

DIVINI AMORIS IGNE ADVRIT CÆTEROS.

Symb. LX.

Igniferi ardentes Phœbi ſpecularia flammas,
Concaua ſi fuerint, puraq́; concipiunt.
Hinc facili oppoſitus fomes comprehenditur igne.
Sic qui mente Deum ſimpliciore capit.
Ipſi arcana libens fidi penetralia cordis
Dedicat, atq; igni carpitur ætherio.
Vnde alij igneſcunt diuino prorſus amore,
Mox læti ſuperum regna beata tenent.

ALIVD INCERTI AVT.

Igniferum ad ſolem, ſpeculi caua corpora flammas
Concipiunt: puro qua redit orbe iubar.
Hinc facile iniecta tæda, comprenditur ignis:
Atq; vna in multos diditur è facula.
Sic qui mente Deum pura capit, ilicet intus
Corde micans, flammas concipit æthereas.
Vnde alij, atq; alij diuino prorſus amore
Succenſi igneſcant, templaq́; ſumma petant.

RENATAE FERRARIÆ, AC CARNVTI PRINCIPI ILLVSTISS. GALL. REG. LVDO. XII. F.
VNAM VIDENDAM VERITATEM IN OMNIB.

Symb. LXI.

OPINIONIBVS SOPITIS FIRMITER TENENDA CAPTA VERITAS.

Symb. LXI.

PROTEVS.

Qva tu pingeris Proteu mirande figura,
Omnigenam in speciem si transformaris, & idem
Sis licet, haud idem tamen es potis ipse videri?
Non saxũ, nõ vnda liquens, nõ flãma coruscans,
Non frondosa arbor, variarumue illa ferarum
Ora placent. sed qualis eras quum vincla tetendit
Pastor Aristæus, iam nunc mihi talis adesto.
Ne quæsita neges dubijs oracula rebus.
Quidnàm aliud Proteus, quàm Veri ipsius imago est
Omnia vertentis sese in miracula rerum?
Illa eadem diuina hominis forma interioris,
Quam variæ illudunt facies, & Opinio fallax.
Heic specus errorum ille ingens, vbi cæca libido
Distrahit insanos studia in contraria sensus.
Quare adhibenda animi summa est contentio, Verũ
Gnauiter adprensum vt teneas ratione sagaci,
Quum primũ fuerit per somnum oblata facultas
Quumq́; cupidineæ sternent se in littore phocæ,
Et defeßa senex componet membra quieti,
Syncerę inijcias fidei tum vincula capto:
Donec nulla fugam inueniat Pellacia, & ipsa
In se hominis tandem redeat verißima forma.

ANTONIO BERNARDO MIRANDVL. PHILOSOPHO CLARISS.

DIALECTICÆ PRÆSTANTIA, ET DIVISIO.

Symb. LXII.

Dic rogo, quænam es tu? Dialectica nuncupor, illa
Quam Plato summũ apicẽ discẽdi nominat. Ecquid
Instrumenta manu præfers? His signa, notasq́;
Edoceo veri, & falsi, atq; probabilis. At quid
Conandum censes studiosis omnibus: ede.
Sic citò te capiant animi, teneantq́; fideles.
Verborum vim, naturam, genera omnia primùm
Simplicium, & coniunctorum cognoscere debent.
Dein quot quicq; modis dicatur. Qua ratione
Sit verum, an falsum statuatur, præterea quid
E quoq; efficiatur, conq́; sequentia cuiq;
Et contraria quæ sint, quoq; modo ambiguorum
Quicq; opus est dictorum diuidi, & explanari.
Et quia Mens sæpe ostendenda est abdita nostra,
Inq́; voluta rei vis euoluenda, necesse est
Definire quid id sit, quo de agitur, breuiter: tum
Explicito genere vnius cuiusq; videndum
Quæ eius sint generis formæ, aut partes, vt in illas
Omnis distribui composita Oratio possit.
Ast vbi res poscit, sapiens partitur, & omne
Diuidit in species certas genus: atq; ita planè
Nulla vt prætereatur earum, nèue redundet.
Quandoquidem tãti est vir quisquis diuidit aptè, vt
Si talis quondam potuisset forte videri
Socraticis oculis, omni facilè ille fuisset
Obsequio, & cultu venerandus numinis instar.

Symb. LXII.

DE EADEM.

ARtib. hæc affert lumen diuina facultas:
Nil perturbatum, nil dubium patitur.
Ipsa ubicunq; pedem ponit: se non sinit usquam
Vincier. impauido pectore bella gerit.

FINIS SECVNDI LIBRI.

LIBER TERTIVS.

SIGILLVM AHENEVM BONONIÆ INVENTVM.

ANNO SALVTIS OMNIVM. M. D. XLVIII.

Symb. LXIII.

FORTVNA ALEXANDRI INCLYTA FARNESII MINORIS, ATQ. MAXIMI.

Symb. LXIII.

Qvæ Dea? seruatrix Fortuna est, optima summi
Nata patris, qua nil certius orbis habet.
Astrifer impositus capiti polus ille supremo,
Hoc est diuini numinis auspicium.
Collecti in nodum cur stant ceruice capilli?
Nempè suo capit hanc qui sapit arbitrio.
Tum modus, atq; pudor luxum moderantur inertem,
Hinc tetricæ filo est virginis & specie.
Aspectu vehemens, & formidabilis acri,
Non humilis, neq; atrox, sed reuerenda magis,
Læta bonis, truculenta malis, erecta, seuera,
Casta, grauis, verax, ardua, magna, potens.
Omnia perlustrans oculis mortalia, clauo
Insistens terris imperat, & pelago.
Nanq; duces bello regit, alma in pace senatum.
Hæc adsit, nullum numen abesse potest.
Regnorum hæc columen, sancti prudentia iuris,
Hæc augusta dice, hæc Eunomia, hæc Nemesis.
Diues opum hæc ipsa est variarum copia: felix
En cornu præfert interiore manu.
Otia blanda animis post dura negotia vitæ,
Aeternaq; pios morte carere facit.
Deniq; magnanimi Herois ter maxima surgit
Farnesi hic virtus, gloria, Iustitia.

SILENTIO DEVM COLE.

Symb. LXIIII.

SAEPE LOQVI NOCVIT, NVNQVAM NOCVIT TACVISSE.

Symb. LXIIII.

Menti, Virtuti, & Fidei delubra dicamus:
Esse sita in nobis cernimus illa tamen.
Cur capitolina Tritonia Pallas in arce
Sedem habuit? caput hæc vrbis, & orbis erat.
Mens decus est hominis, diuinæ mentis imago,
Non vllis vnquàm sensibus exposita.
Noscere qui cupit hanc ipsum se noscat oportet
In primis, Pharium, & consulat Harpocratem.

REVOCANDA MENS A SENSIBVS, DIVINA CVI MENS OBTIGIT.

Reuocare mentem qui potest à sensibus,
Et cogitationem ab asuetudine
Abducere, facilè ille præstat omnibus:
Nam mente viuit, atque viuit vt Deus,
Qui corpore ac sensibus, brutum vt pecus.
Hermetis hanc sententiam ter maximi
Qui cordi habebit, esse non potest miser.

INANIS EST INFRVCTVOSA GLORIA.

Symb. LXV.

PALLADIS HOC PEPLVM EST, INSPICE PROFICIES.

Symb. LXV.

Hoc ſibimet peplum fecit tritonia virgo.
Semper enim virtus ſufficit ipſa ſibi.
Lis vetus actææ nota eſt de nomine terræ,
Bis ſex auguſta di grauitate ſedent.
Cælicolum medius Rex, aßidet armiger ales,
Stat Deus immenſi cæruleus pelagi.
Interea longo ferit aſpera ſaxa tridente
Exilit & vindex impiger vrbis equus.
Tellurem ipſa ſua tritonia percutit haſta,
Canentis fœtus prodijt hinc oleæ.
Sed meritam Ioue nata tulit ſapientia palmam.
Vnde eſt pax alma, & gloria frugiferens.
Contra equus exercens horrentia bella ſuperbit.
Aſt omnis vana eſt gloria fruge carens.

BELLVA FIT CAECAE STATVIT QVI CREDERE SORTI.

Symb. LXVI.

QVAM STVLTA SIT SVPERBIA.

Symb. LXVI.

Cæca vni Fortuna sibi quos credere adegit, (ces
Magna ex parte auidos decoris magis, atq; capa
Efficit. hinc olim iußit se, non modò paßus
Dicier Aemathius iuuenis magno Ioue natum.
Dumq; cupit tali gestorum extendere famam
Nomine: corrumpit potius. sic protinus ipsi
Fortunæ totum qui se permiserit vltro,
Vero hominis regno spoliat se prorsus, & ingens
Bellua fit capitum multorum, luminis expers.

QVODNAM SIT VERI PRINCIPIS OFFICIVM.

Symb. LXVII.

HAEC RHAMNVSIA DIVA PRINCIPALIS

Symb. LXVII.

Quicunque vero Principis
Vis dignus esse nomine,
Nil conferas magis tuis,
Quàm quod alienis commodis.
Rhamnusia hoc iubet Dea
Seuera, vindexq́; aspera
Titanicæ superbiæ, &
Malignitatis, sordidæ.
Ergo crumenam dextera
Plenam sedenti porrigit,
Frenum insuper, calcaria,
Normamq́; temperantiæ,
Ne fortè vitans incidas
Stultè in vitia contraria.

PVLVISCVLI SCRIPTORII ET HOROLOGII COMMODA.

Symb. LXVIII.

SEMPER VIDENDVM QVID SAT EST IN OMNIB.

Symb. LXVIII.

Pvlueris exigui iactu pro tempore prudens
Vtere, nulla oberit fœda litura tibi.
Temporis exigui modicum ſi cautus agendis
Addideris ſpatium, turpe nihil facies.

STVLTVS MALO ACCEPTO SAPIT.

Symb. LXIX.

TEREBRA GALLICA VTILIS.

Symb. LXIX.

Vtilis ut baculo, & loris est Galla terebra,
Sic stultus uinclis, uerberibusq; sapit.
Mortales plerunq; suo didicisse periclo
Expedit. aduersis Relligio colitur.

RATIONIS, ET LIBIDINIS CERTAMINA.

Symb. LXX.

Symb. LXX.

ARmata vecors spe malè credula
Hè heu libido sæpè mea: insuper
Opinionum turba fallax
Impete cum ratione vasto
Bellantur. at pulchro illa suo hæsitat
Vero inuoluta. heic fortè aliquando si
Victoria erret, nec resistens
Intrepido generosa primam
Impressionem sustineat gradu,
Plerunq; talem res habet exitum,
Vt prælio decedat ipsa
Pars melior, sibimetq; tutum
Quærat salutis præsidium fuga.
Sic prorsus insanum arbitrium impotens
Securius iam me triumphat,
Tum sua in exaturanda vota
Sese vrget instans, conscia mens tamen,
Et molle pectus, mox simul arguunt,
Quàm peius id sit crebrò habere,
Quod genio libeat proteruo.

OCCASIONEM QVI SAPIS NE AMISERIS.

Symb. LXXI.

IOANNI IVNIO ANTVERPIENSI IVRISCONS. ELOQVENTISS.

Symb. LXXI.

Iam tibi dum rebus se occasio amica gerendis
Opportunè offert fronte comata, tene.
Momento præteruolat haud vnquam reditura.
Occiput en calua est. lentus es? illa abijt.

ΑΔΗΛΟΝ.

O nihil est. CC. bis centum nunciat, A nil
S. Quintum, Primum, I. Rursus &, o. nihil est.
Principium nihil est: bis Centum plurima, quinq;
Non satis est, vnus sat, venit inde nihil.
Et licet obscura hæc videantur carmina, possunt
Si benè perspicies singula, clara loqui.

ACCOMMODANDA VERBA REBVS ESSE, NEC VIM VLLAM AFFERENDAM INVENTIS.

Symb. LXXII.

BALTHASSARI RVSTICELLO

FACESSAT AFFECTATIO.

Symb. LXXII.

Dvm bonus inuentis animum accuratius implet
Hinc Genius: prohibet ſed malus hinc Genius
Ipſa malum tamen expellit Prudentia mater,
Nullamq́ inuentis vim fieri patitur.
Optima nimirum rebus plerunq; cohærent,
Cernunturq́ adeo lumine verba ſuo.
Illa tamen, tanquam lateant, ſemperq́ recedant,
Quærimus, atq; locis ex aliјs petimus,
Quæ Natura iubet nobis præſto eſſe benigna.
Quid quæris? Genium hoc eſt violare bonum.
Optima ſunt minimè accerſita, ſimillima veris.
Obſtant ſynceris peſsima ſimplicibus.

FERENDAM EGESTATEM ET SENECTAM HVMANITER.

Symb. LXXIII.

CONFECTVS SENIO ENNII EQVVS QVIESCIT: CVLPANDA NON EXTERNA, SED MORES MALOS.

Symb. LXXIII.

Ennius ille olim paupertatem, atq; senectam,
Quæ duo longè maxima vulgò onera esse putãtur,
Dicitur usq; adeo fortis victorq; tulisse,
Vt visus sit eis penè oblectarier vltrò.
Quod certè sapienter fecit, vt omnia dixit.
Nanq; petenda à se ipso constituit bona primum
Vera: quibus facilè bene viuitur, atq; beate.
Inde malum huic poterat non vllum iure videri,
Quod Natura parens, vel sors aduersa tulisset.
Non igitur senium, non pannis obsita egestas,
Non externa alia, at mores culpentur iniqui.

RES CONSILII OPE, HAVD VIRIBVS MAGNAS GERI.

Symb. LXXIIII.

QVIETVS IN PVPPI TENET CLAVVM SENEX.

Symb. LXXIIII.

Aspice quàm ſatagunt totis qui viribus alnum
Sollicitant iuuenes fluctibus in medijs.
En malos alij ſcandunt, trahit ille rudentes,
Per patulos audax curſitat ille foros.
Exhaurit ſentinam alius, ſecat æquora tonſis
Certatim Remex: Vela alij faciunt.
In puppi reſidens clauum tenet ille quietus,
At non quæ iuuenum robora, ſtrennuitas,
Quin multò maiora facit, melioraq́ ſolus
Ipſe ſuo præſtans omnibus ingenio.
Res magnæ haud valido, aut veloci corpore fiunt,
Verum animi ſenſu, conſilio, imperio.

OMNIA CVI CEDVNT, DIVINO CEDAT AMORI.

Symb. LXXV.

PAN VICTVS A CVPIDINE IN LVCTA CADIT.

Symb. LXXV.

Te quoq; Pan ouium custos dignißime, Amori
Luctando quondam succubuisse ferunt.
Nec tibi profuerunt ridenti cornua fronte,
Barbaq; Phœbea lampade splendidior.
Non illa astriferum referens tua Nebris olympum,
Non calamis septem fistula disparibus.
Non dextra gestaße pedum, quo cuncta gubernas,
Nempè tuum est Mundi totius imperium.
Ergò si tantum numen tu cedis Amori,
Ecquis erit nostrum cedere quem pigeat?
Victore à summo vinci victoria summa est,
Testis naturæ es maximus ipse parens.

MENS SEPIENDA ROBORE SVO IN OPTIMIS.

Symb. LXXVI.

PETENDA AB OPTIMO OPTIMA.

Symb. LXXVI.

Qvadrato sedet en saxo Phœbeius augur
Votaq; concipiens optima consequitur.
Sed cur consequitur? quia finem respicit vnum
Idq; petit constans quod semel instituit.
A superis igitur sunt optima cuiq; petenda,
Durandumq; alti robore firmo animi.

QVÆ SIT PRECATIO OMNIVM STVLTISSIMA MALI DEVM COLVNT MODO OB PECVNIAM.

Frui expetendis per se, & immortalibus
Verum est bonis, at ijs tamen,
Quæ propter aliud quærimus, mage vtimur
Vti ergo temporarijs
Oportet, vt fruamur æternis, mali &
Præposteri pecunia
Frui volunt, vti Deo: hunc enim colunt
Tantummodò ob pecuniam.
Non propter illum hanc. scilicet stultißimum
Genus hominum, & teterrimum.

LVDOVICO BECATELLO EPIS.
AMABITVR QVI AMAVERIT.

Symb. LXXVII.

IPSVM QVI SESE VINCIT FACILE OMNIA VINCIT.

FINIS PRINCIPIVMQ. AMOR BONORVM EST.

Symb. LXXVII.

Concilij humani, conuictus, colloquiorum
Principio caussam præbuit ignis edax.
Attamen ignis edax corrumpit cũcta. Quid ergo?
An quia finis idem est, principiumq; simul?
Certè Amor est ignis corrumpens omnia, alensq; &
Omnia qui vincit vincitur igne suo.
Ipsum sese igitur discet qui vincere, vincet
Cætera, amabitur & quisquis amare volet.

VERA IN COGNITIONE DEI, CVLTVQ. VOLVPTAS.

Symb. LXXVIII.

ROBERTO MAGIO.

SIC FRVIMVR DVLCI NECTARE, ET AMBROSIA.

Symb. LXXVIII.

Cvr olim pulchros rapti Ganymedis honores
Diuinæ cecinit conditor Iliados?
Nempè opifex rerum, mundi melioris origo,
Non forma capitur corporis, ast animi.
Ipsum testatur nomen, nam summa voluptas
Est homini cum se cogitat esse pium,
Quid sibi vult aliud pietas, quâm noscere verum,
Et puro mentis flore Deum colere?
Hac ipse allectus rex maximus, optimus, ad se
Nos rapiens, dira morte carere facit.
Qua mens lætitia effertur secura tuendo
Diuinam speciem? id nectar, & ambrosia est.
Interea canis obscænæ latratus in auras
Sæuit nequicquam. hæc bruta cupido hominũ est.
Quæ furit inferius. Sublimis at ille triumphat.
Tu quoq; sic vtinam mens rapiare mea.
Magnum olim fuit hoc Decimo placuisse Leoni,
Maximum erit posthac quod placuit Magio.

SCVLPTORIB IAM NVNC GANYMEDEM CERNE LEOCRÆ

PACATI EMBLEMA HOC CORPORIS, ATQ. ANIMI EST.

Symb. LXXIX.

REGINALDO POLO, CARD. AMPLISS.

PAX EST LÆTA PIIS VSQ. DOMI ATQ. FORIS.

Symb. LXXIX.

Aspice quàm ſentit magni Iouis armiger ales
Quid rapit, & cui fert in Ganymede ſuo.
Vnguibus en etiam per veſtem parcit aduncis,
Ne quid pacatis ſenſibus officiat.
Sic olim expreßit mirè otia læta Leocras
Sculptor compoſiti corporis, atq; animi:
Tota mente Deum, ac pura noſce, & cole, preſtò
Læta domi, atq; foris pax erit vſq; tibi.

Gvidoni Pepvlo Philippi ocello.

Symb. LXXX.

HIC ANTERΩΣ QVID EST NISI VERVM ESSE AMOREM MVTVVM?

Symb. LXXX.

OLim cupidinem editum Venus dedit
Blandis alendum gratijs. mater dolens,
Quod nulla earum diligentia puer
Ipsa vt volebat, cresceret, mox Delphicum
Oraculum consuluit: indè retulit
Hæc verba responsi. ἀντέρωτα, *gignier*
Necesse prorsus esse. Sic enim fore vt
Certatim vterq; ad vsq; magnitudinem.
Concresceret iustam: proindè quum Dea
Hunc procreasset, educandum & gratijs
Item dedisset, factum in ipso tempore est
Quod Delius cecinerat. Hoc quid vult sibi
Aliud, quàm oportere esse amorem mutuum?
In corde amantis nascitur quidem ipse amor,
Non crescit is tamen, ni ametur inuicem.
Quid quæris? hocce tu sat intellexeris,
Guido optimorum spes, decusq; ciuium,
Si consulueris ipse Apollinem tuum, &
Almam Dionem, quin & ipsas GRATIAS,
Quæ te educarunt, & habent charissimum.

MARIO NIZOLIO.

Symb. LXXXI.

AMOR LABOREM FERT, EVM ADMIRATIO.

Symb. LXXXI.

Pallada miraris ceruo insedisse fugaci,
Quem sequitur duplex, aßequiturq; canis,
Thaumastus petit hinc, acris Camaterus & illinc,
Admirator hic est: improbus ille labor,
Discendi mirum parit admiratio amorem.
Quid non improbitas dura laboris agit?

NEC NIL, NEC NIMIVM.

ΠΑΝΤΑ ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ.

Symb. LXXXII.

HOC BOCCHIANI SYMBOLVM. ES NVMISMATIS
MATVRA FESTINATIO.

Symb. LXXXII.

Inclyta falcatis insignia sustinet Alce
Unguibus, & μηδὲν fert ἀναβαλλόμενος
Contrà alius suadet magnis rationibus, atque
Exemplis, semper πάντ' ἀναβαλλόμενος.
Ast ego nec μηδὲν, neque semper πάντα, sed inter
Hæc duo: quod positum est, id satis esse puto,
Vt neque cunctandum nimis est, ita nec properandum.
Maturè celeri nil prius est genio.
Hic regnat, iuuenis præstò est huic diuite cornu
Copia, grandæuus quam regit ille senex.
Tertius at duris calcaria iuncta lupatis,
Sic medium ostendens inter vtrunque tenet.

GASPARI ARGILENSI.

Symb. LXXXIII.

NON OMNIB. FOELIX TEMERITAS ACCIDIT.

Symb. LXXXIII.

Quam Pallas dextra sibimet Tritonia præfert.
Attica, dic rogo, quidnàm atticè auis loquitur?
Prudens esto, inquit, non omnibus aduolo passim,
Passim stulta cadunt nec bene consilia.

INGENS ANIMVS ERRATA CORRIGIT SVA.

Symb. LXXXIIII.

SYNCERA VERI HIPPOCRATIS CONFESSIO.

Symb. LXXXIIII.

Dvm fortè curaturus effractum caput
Magnus specillo explorat os Hippocrates,
Deceptus à sutura, amicè, & liberè
Confessus errorem est suum ipse posteris
De more scilicet virorum illustrium,
Et maximarum habentium fiduciam
Rerum. ingenia enim leuia, quæ nil prorsũ habẽt,
Nil detrahunt sibi. sed altis conuenit
Syncera veri hæc mentibus confeßio.

SPERANDA SVMMI EST PRINCIPIS BENIGNITAS,
MALIGNA VBI VRGET TEMPORVM NECESSITAS.

Symb. LXXXV.

IVLIO III. PONT. MAX.

Symb. LXXXV.

ARet ager meus, ac dulci nisi protinus vnda
Tuæ irrigetur gratiæ,
Ah miserum prorsus semen morietur, amœni
Spes vnde fructus plurima est.
Nonne perennis aquæ fons es tu maximus? à quo
Diducta riuis flumina
Sexcentas faciunt segetes, mirabile dictu, ex
Marcerrinis latissimas?
Ardentē ergo meā hāc, & honestā sparge liquore
Sitim tuo; qui nonnihil,
Si non omnino, saltem illam tempore in ipso
Extinguat, & benignitas
In me talis erit tua iam Pater optime, qualis
Spes semper extitit mea.

A PVBLICA RE EXTERMINANDVM ESSE AMBITVM.

Symb. LXXXVI.

PAVLO IOVIO EPISCOPO NVCERINO.

Symb. LXXXVI.

Cæsar Alexander quendam, qui auram popularem
Summo captabat sollicitus studio,
Affigi palo iussit, tum protinus igni
Fumifero accenso ex materia viridi,
Extingui fumo conclusis faucibus atro.
O dignum tanto principe iudicium.
Iure, inquit, fumo pereat, sic vendere fumum
Qui solitus fuerat perditus, atque emere.
Altrix multorum, & magnorum caussa malorum
Ambitio fuit, ac pessima semper erit.
Conscia Paule istuc tua mens Emblema probauit,
Ne te illaudatum symbola prætereant.

BER. MAFAEO CARDINALI.

Symb. LXXXVII.

FELICITAS PRVDENTIAE ET DILIGENTIAE VLTIMA EST.

Symb. LXXXVII.

MVtare equos ad celeritatem haud est satis
Huic, quem vides, ni diligentia vtier
In exequendo itinere stet sententia, &
Segni sine intermissione strenuè
Noctes, diesq́ pergere, vsq; dum semel
Cursum liceat olim institutum confici.
Nam inchoando, tum remittendo, omnium
Rerum in dies profertur euentus, licet
Paruarum, & abit amissa procul Occasio.
Benè inchoare, diligenter progredi
A carcere ad metam, vltima est felicitas
Concessa paucis, expetenda & omnibus.

LVSCINIAE HAVD DEFIT CANTIO.

Symb. LXXXVIII.

CONTENTIO LVSCINIÆ OB VICTORIAM.
IVLIO CAMILLO FOROIVLIENSI.

Symb. LXXXVIII.

Propter limpidum aquæ caput
Illimis zephyro dum genitabili
Arridens aperit ſe humus,
Dum ſe mollia paſsim viridantium
Denſant germina frondium,
Florenti teneræ ramulo ab arboris,
Dulci, garrula, murmure
Cantabat Philomela. interea nemus
Promptis vndiq; voculis
Argutum reſonare. indè ſua nitido
Vmbra fontis in æquore
Viſa, fortè timens vincier, integrat
Certatim varium, nouum,
Mellitum, lepidum cantũ animoſior.
Porrò ſuſpicioſula
Paulum conſtitit. hinc præcipiti volans
Lapſu falſæ ad imaginem
Formæ, vndã oppetijt. Naiades interim
Riſere. illa vbi plumulas
Iam tota vuida ſe deniq; fallier
Senſit, mox vacuum ſecat
Euro diffugiens ocyus aera.

SEMPER IVVAT PIOS DEVS.

Symb. LXXXIX.

CAROLO CRASSO CARD.

IVSTVS IVVATVR A IOVE.

Symb. LXXXIX.

Dvm pius auxilium mergendæ afferre puellæ
Vorticib. iuuenis sub rapidis satagit.
Improbus hanc petiturus amor sua tela parabat,
Nec tulit id summus Iuppiter æquo animo.
Quin subitò è manibus tacti omnipatente ab olympo
Præreptas trifido vendicat igne faces.
Aeterno præsens ab rege hominum, atq; Deorum
Quisquis iusta facit præsidium inueniet.

IVDEX INEPTVS PESTE PEIOR PESSIMA.

Symb. XC.

COCCYGIS, ET LVSCINIÆ CONTENTIO.
OFFENSIO ASPERA EX INEPTO IVDICE.

Symb. XC.

Dic Musa quæso, cur diutius canit
Coràm homine, & accuratius luscinia?
M. Illa, & Cucullus anni eodem tempore
Olim canendo, vt assolent in maximam
Contentionem forte quadam venerant,
De suauitate cantionis, & quia
Lis de sono erat, asellus est aptissimus
Tum creditus iudex, quòd auriculis foret
Præter animantes cæteras maioribus.
Asellus autem repudiata protinus
Luscinia, negare enim harmoniam illius
Se intelligere, palmam Cucullo adiudicat.
Illa ad hominẽ appellat, quẽ vbi videt, statim
Caussam suam agit, & diligenter cantat, vt
Ei approbet se, ad vindicandam iniuriam
Acceptã ab asino. Hinc discat ergò quilibet,
Vitare peius peste ineptos iudices,
Nec belluinis auribus tam credere,
Præpostera vt fiducia, atq; offensio
Nascatur indè, pœnitenda, & aspera.

COMPENDIOSA FAMA QVÆ ET PVLCHERRIMA, TALIS, QVALIS HABERI AMABIS, ESTO.

Symb. XCI.

CVPIDO NIMIA GLORIAE PLEROSQVE TRANSVERSOS AGIT.

Symb. XCI.

MAgnos habere gloriæ sitim impetus,
Multosq́ transuersos agi affectu hoc patet.
Ex numero eorum interrogabat Socratem
Quidam, an uia aliqua comparare maximã
Famam sibi compendiò, & pulcherrimam
Valeret? Ipsum si modò talem te, ait,
Decreueris præstare, qualis omnibus
Optas haberi. Dicier nihil potest
Compendiosius, vel absolutius.
Non est petenda fama, quæ vltrò nobilis
Virtutis est comes, vt sceleris infamia.

OBRVIT INVIDIAM NON VLTIO, SED BENEFACTA.

Symb. XCII.

VOTVM HERCVLI FERRARIAE DVCI INCLYTO.

Symb. XCII.

Qua fera Lernæi potuit vi colla draconis
Confecisse heros Amphitrioniades?
Dic rogo diua: tui nullo sic tempore fama
Inclyta diuini nominis intereat.
M. Tot capitũ ille olim haud dubiè exitiabile mõstrũ
Non ferro, at graio contudit igne magis.
Ignis enim graius medijs quoq; flagrat in vndis:
Igne hoc infelix vritur Inuidia.
Si qua lacessierit te iniuria forte malorum,
Si sapis ignem adhibe hunc fortis, & assiduus.
Iam nec cede malis, nec te malè sana cupido
Vindictæ quicquam distrahat. illa Dei est.
Nec desiste tamen benè de quocunq; mereri.
Perpetuo inuidia extinguitur officio.

IN PARVVLIS VIM SAEPE INESSE MAXIMAM.

Symb. XCIII.

BENEDICTO ACCOLTO ARRETINO.

Symb. XCIII.

Cvr tantula asinum tantùm Acanthis oderit,
Obscura non est causa, spinis affricat
Se se ille acutis. in quibus cubilia
Texens auicula nidulatur, eius &
Depascitur flores. Acanthis usq; eò
Terretur, ut procul rudentem si audiat,
Deijciat oua: decidant pulli metu
E nidulo. nec fert inultum hoc. nam illius
Quà fustibus, quà sarcinis facta ulcera
Paruo fodit rostro, atq; pungit narium
Mollissimas partes. Id omnes admonet,
Ne humillimis quidem inferendam iniuriam,
In paruulis uim sæpe inesse maximam.

LIBER QVARTVS.

VIS ELOQVENTIÆ POTEST VNA OMNIA.

Symb. XCIIII.

CLAVDIO PTOLEMÆO EPISC. MODEGNETTI ORATORI SAPIENTISS.

Symb. XCIIII.

Fvlgurat ecce, tonatq́, & miscet cuncta Pericles
Ut rutilans perterricrepū, & penetrabile fulmen:
Utq imitata ipsum fulmen bombarda trisulcum
Munitas arces, immensa repagula, turres,
Oppida, & horribili euertit concussa fragore
Menia lata solo. non illi cominus audent
Sistere se fortes turmæ, ingentesue manipli:
Non clypei, non ulla queunt obsistere tela,
Deniq cuncta ruit peditumq́ equitumq́ per auras
Horrendum dictu glomeratos disiicit artus:
Absterretq́ adeo aerias displosa uolucres
Quum boat, & penitus conceptos euomit ignes:
Sic oratoris summi admiranda facultas,
Quum se se ipse refert totum à cælestibus illis
Rebus ad humanas, excelsius omnia certè, &
Magnificentius eloquitur, sentitq́ mouetq́
Fortius, ut ualeat prorsum nil sistere contra
Igniuomo fatuos propulsans ore sophistas.

VALERE PLVRIMVM CELERITATEM AD LVCRVM.

Symb. XCV.

IANO RVSTICELLO BONON.

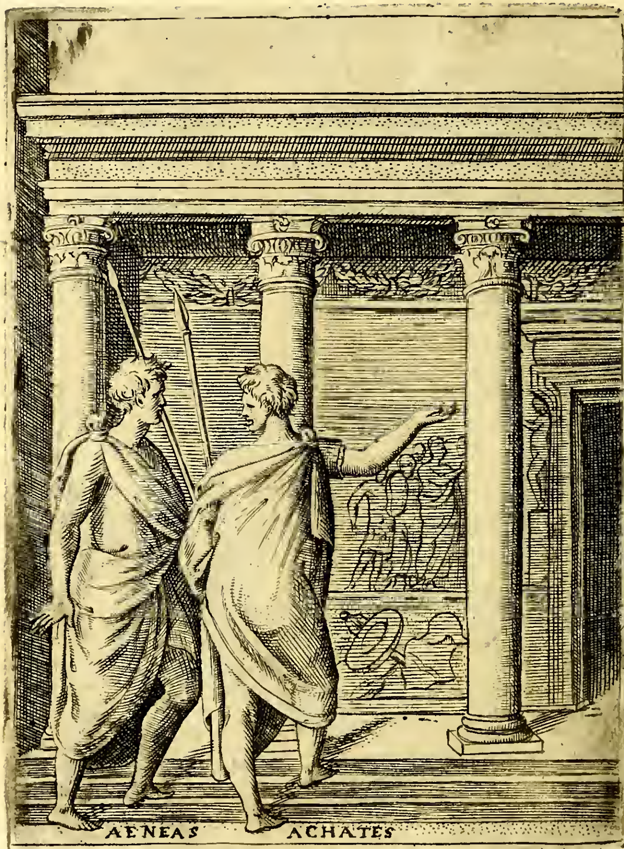
MERCATORI IMPIGRO ET INTEGERR.

Symb. XCV.

A subeunte alno portum, ſopor abſit oportet,
Strenuus, & nautas anticipes auidos.
Tolle recens primus piper è ſitiente Camelo
Quiſquis dulce lucrum conſtituis facere.
Vili emptæ conſtant merces, at carius indè
Venduntur. melior ſors noua ſæpe venit.

SEMPER SVORVM CVRAM HABENDAM REGIBVS.

Symb. XCVI.

BERNARD. MAPHAEO CARD.

Symb. XCVI.

Semper AXOS *Regum comes est, hos nanq; suorum*
Indefeßa omni tempore cura tenet.
Inde pio Aeneæ prudens, & fidus Achates
Coràm semper adest consilio, auxilio.

QVA TE FIERI NVLLO IMPETV MENTEM BONAM.

Symb. XCVII.

POMPEIO ZAMBECCHARIO.

Symb. XCVII.

Pyramis excelso vaga sydera vertice lambens
Quattuor en solidis nititur astragalis.
Peruigil huic oculus super excubat, atq; supremo
Fungitur eximij principis officio.
Corporeos sensus reliquos immota crepido
Continet in medijs fluctibus intrepidè.
Non vi ventorum valida, non Tybridis vllo
Impete, non rapidis vorticibus quatitur.
Vnde quater solidæ virtuti gloria nixa
Tollit honoratum celsa sub astra caput.
Mens secura manet, circum fluitantibus undis
Fortunæ, casus nec timet ancipites.

ARCANA QVÆRENS CVRIOSIVS, PERIT.

Symb. XCVIII.

SEBASTIANO PIGHINO CARD. SAPIENTISS.

Symb. XCVIII.

Nam cui fas vidiße fuit cœlestia regna?
Quæ si fortè aliquis temerarius audeat olim
Quanquam intenta acie, atq; inconniuente, tueri
Totius ingenij, medijs infirma repentè
Lumina deficiunt conatibus, ægraq; in ipsis
Caligant radijs, vt si quis fortè videndo
Tentet Apollineos demens comprendere vultus.
Ilicet ecce illi obtutus torpescit, & atris
Paulatim inficitur tenebris lux candida, certant
Et lux, & tenebræ. mox circum tempora oberrat
Caligo, noctemq; oculis prætendit opacam.
Sic maiestatem quisquis scrutabitur, illum
Opprimet extemplò diuinæ gloria lucis.
Hic requies Petro, tibi Moses legifer ille,
Heliasq; aderunt in montis vertice summo,
Victori hic Domino statues sublime tropæum.

NON APPETI DEBERE GLORIAM, AT SEQVI VERAM.

INVIDIA ENIM PESSIMA VNA HAC VINCITVR.

Symb. XCIX.

IO. BAPTISTAE EGNATIO.

Symb. XCIX.

Nota Paretonij Crocodilus bellua Nili
Sectantes fugitat, qui fugitant sequitur.
Vsu etiam ille caret linguæ, morbisq; leuandis,
Vtile corporeis, suaueq; stercus habet.
Sic vera instantes spernit, spernentibus instat
Gloria, quin maior spreta redire solet.
Nil opus est lingua, celebris quum fama loquatur,
Et virtus merces sit sibi pulchra satis.
Præcipuam vtilitatem affert quoq; gloria, tollit
Multa animi vitia, atq; inuidiam superat,
Contra vana illa est popularis, quæ Crocodili
Fucatur suaui stercore gloriola.

VITA EST SINE QVERELA OPTIMA.

Symb. C.

HIERONYMO FERRIO CIVI BONON. INTEGERRIMO.

Symb. C.

Sic viue, ne sit cur olim quispiam
De te, vel ipse conqueri
De quopiam, aut de sorte possis: ipse nec
Cuiquam volens iniuriam
Facito: nec vnquam credito factam tibi,
Si vis beatè viuere,
Assuesce conditione quantula tua
Vti, & minus de illa queri.
Apprēde quicquid commodi circa se habet.
Quippè vsq; adeo acerbum est nihil,
In quo æquus animus quidpiam solatij
Non inuenire sit potis.

IN MALARVM PERFIDOS SATORES LITIVM.

Symb. CI.

PAVLO PINO IVRISCON. BONONIENSI.

Symb. CI.

INter gemellum Castorem, atq; Castoris
Gemellum, iniquus tetricas
Eurymnus artibus serere lites malis
Aggressus, vt committeret
Vtrunq;, iustas postmodò pœnas dedit,
Cum fortè vterq; in gratiam
Redisset, vt fit, agnita calumnia.
Quod accidat vtinam omnibus,
Qui seu propinquos, siuè amicos perfidi
Fidos student disiungere.

SAPIENTIAM MODESTIA, PROGRESSIO ELOQVENTIAM, FELICITATEM HAEC PERFICIT.

Symb. CII.

STEPHANO SAVLIO.

IN HERMATHENAM BOCCHIAM.

Symb. CII.

Qvis tibi ſancte puer, vires animumq́; miniſtrat
Maximũ, vt exiguo monſtrum adamante regas?
Nonnè vides ſummi eductam de vertice patris,
Auſpice facundo Pallada Atlantiade?
Hanc cole totius mentis penetralibus ardens,
Sic animo poteris quicquid & ore voles.
Incipe age: en virga te iam Deus euocat orco,
Me duce perficies; tu modò progredere.
Iam pater en STEPHANVS *te* SAVLIVS *ille bonorũ*
Præſidium, atq; decus, macte animo eſſe iubet.

FIDES EX BONITATE, CHARITASQ. AC SPES EST, DECVS INDE SEMPITERNVM.

Symb. CIII.

ALEXANDRO FARNESIO CARDINALI AMPLISSIMO.

Symb. CIII.

In te speraui semper mitissime princeps,
Nec tua sperantem destituit bonitas.
Quippè ea sic voluit, quæ maxima, & optima virtus,
Cuncta creans reficit, perficit vna simul.
Me tamen oppreßum tenebris nox atra malignis,
Hactenus optata luce carere facit.
Ergò splendidior tu sydere lucifer omni
Exoriens almum iam mihi pande diem.
En calathis Astræa tibi fert lilia plenis
Læta, tui memores vt facias alios.
O qui das tibimet decus immortale merendo
Si memorem facias me quoq; diue tui.

AVGVSTA SPES HAEC SFORCIAE EST.

Symb. CIIII.

ASCANIO SFORCIÆ CARD.

Symb. CIIII.

Spes facit ambigua Tiphym sulcare triremi
Aequora, & insanis tradere vela Notis.
Spes facit Eleum cursorem carcere pulso
Ad metam rapido sollicitare gradu.
Spes facit incerto peditem se exponere Marti,
Et conclamatam sæpe redire animam.
Mille quoq; afflictum curis spes hactenus una
Erigit, atq; bono me iubet esse animo,
Quam tua in eximia illa habeo bonitate, tuaq;
Iustitia, ac vera nobilitate sitam.
Nam mihi qui possunt nolunt prodesse, volunt qui
Non possunt. tu vis vnus, & ipse potes.
Flora Augusta igitur nunquam interitura, bonorum
Tu caput, & medium es, mox quoq; finis eris.

VVLGO EST MINOR LVCELLO HONOR.

Symb. CV.

FREQVENTIAM AD SPECTACVLA LVCRVM EXCITAT MAGIS, QVAM HONOS.

Symb. CV.

Receptus, & probatus ille mos fuit
Olim iam Athenis, diuidendæ nonnihil
Pecuniæ vulgò affluentibus sacræ.
Frequentiores namq; sic libentius
Allecti adibant publica ad spectacula.
Mercedulæ spe vulgus indoctum magis
Longè mouetur ac honore vt maximo.

IBI EST SALVS TVTELAQ.
VBI REVERENTIA ET PVDOR.

Symb. CVI.

IVSTA SOPHOCLEO SENTENTIA DIGNA COTHVRNO.

Symb. CVI.

Svperbus ille habendus est, & insolens,
Nihil ferendus, principum qui subditus
Mandata persequi suorum negligit,
Nam legibus fundarier nulla vrbs valet
Rectè, vnde prorsum abest verecundus timor.
Ecquis regi prudenter vnquam exercitum
Posse absq; propugnaculo tutissimo
Metus, pudorisq; integerrimi, asserat?
Sed cogitare oportet, hominem, vt corpore
Magno sit, attamen vel à paruo malo
Plerunq; consternari. Vbi reuerentia
Pudorq; sanctus, ibi salus tutelaq; est.
Veh ciuitati, in qua viget nefaria
Contemptio legum, atq; per licentiam
Abiecta obedientia fit quod libet.
Talem, vt beatam vrbem, tamen mox iudica
De vertice alto pessum ituram funditus.

ET LINGVAM ET IRAM CONTINE.

Symb. CVII.

IOANNI ANGELO MEDICI CARD.

Symb. CVII.

Nil agis ò furor. incaſſum mea corda fatigas.
Magno animo Herculeus me iubet eſſe labor.
Ora Cleonei hic fregit diſcerpta Leonis,
Allidens linguam dentibus implicitam.
Vim ſtomacho appoſitam noſtro compeſcere verũ eſt,
Et ſeptis linguam continuiſſe ſuis.
Angele Cardinei ſplendor, columenq; Senatus,
Aulæa hoc olim nos docuere tua.

ACVMINE, RATIONE, DILIGENTIA BEARIER QVIVIS POTEST.

Symb. CVIII.

CLARISSIMO BERGVNCIO.

Symb. CVIII.

COGNOSCE, ELIGE, MATVRA, *Berguncius Heros*
Hæc tria poſſe olim quemq; beare putat.
Idq́; notis prudens ſeptenis explicat hiſce,
Quo nil diuino ſanctius eſt numero.
Circunſpecta etenim Prudentia cor oculatum eſt
Principium vitæ fons, & origo animi.
Colli ornamentum torques, & pectoris alti
Aurea, doctrina eſt Cyclica, cordis honos.
Libram Virgo tenens quadrata, rotundaq́; penſat,
Delphino & vehitur lentius approperans,
Cuius honoratam impediunt redimicula frontem
Laurea, amica bonis, atq; inimica malis.
Ille autem in medijs portus tutiſsimus extans
Fluctibus, excelſi læta quies animi eſt.
Poſtremò nitidus radiantis fulgor olympi
Vitæ immortalis ſpemq́;, decusq́; notat.

ΜΗΔΕ ΔΟΜΟΝ ΓΟΙΩΝ ΑΝΕΓΙΞΕΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΙΓΕΙΝ.

Symb. CIX.

ALEX. FARNESIO CARDINALI.

NE LINQVE ÆDIFICANS DOMVM IMPOLITAM.

Symb. CIX.

Qvicunq; ædificas, domum videto
Vt linquas malè cautus inchoatam,
Ne fors crocitet insidens supernè
Cornix garrula, & insolens, nec ab re
Inuisa vnigenæ vsq;, & vsq; Diuæ.
Sic Vates heliconius monebat.
An quia ante hyemem domus niuosam
Absoluenda? etenim hæc amica fida, hic
Census optimus. An quia institutum
Quod rectè semel est opus: sit ipsum
Primo tempore quoq; finiendum?
Ergò perficere vt queam secundis
Rem cœptam auspicijs tuis, auiq;,
Quo nil terra videt beatius, iam
Pro vestra eximia benignitate,
Præsentem obsecro vos opem feratis,
Ne vulgus mihi detrahat malignum,
Fidum despiciens clientem iniquè
Qui vos suspicio, & colo patronos.

EST NVLLA VITA LAVTIOR DOMESTICA, NEC LAETIOR.

Symb. CX.

AD EVNDEM.

Symb. CX.

GEnus animantium magnus Iuppiter
Rogauit olim ad nuptias, tum cætera
Venere. Testudo vna restitit, neq;
Nisi peracto aduenit hæc conuiuio.
Miratus autem Iuppiter, quid in mora
Fuisset illi: interrogauit protinus.
Respondit illa. Amica semper est domus,
Et semper optima domus. At Diuũ pater
Iratus imperauit, vt domum suam
Vnà vsq;, & vsq; in posterũ, quocunq; iter
Intenderet, secum ipsa circunferret. Id
Iam ne accidat, manere semper vt domi
Cogar, patrone, opes meis conatibus
Imploro, & appello tuas, simul fidem
Quancunq; suadet liberalitas tibi
Da tu facultates, quibus benè, & cito
Absoluere inceptam domum sit fas duce
Te, & auspice, vt vocatus ab Ioue
Nostro ad cupitas nuptias queam
Bonæ Hermatenæ adesse in ipso tempore,
Cui deeße turpe cæteris, nefas mihi est.
Quin annuat præsens benignitas tua
Quod spero, & opto tunc procul negocijs
Domi manebo semper ex sententia,
Egoq; apud me ero, otia ipse feceris.

ILLÆSVS CANDOR SEMPER VBIQ. MANET.

Symb. CXI.

IVLIO MEDICIO CARDINALI, QVI POSTEA FVIT CLEMENS VII. PON. MAX.

Symb. CXI.

Clara olim rebus fortißime Iule ſecundis
Illa tui ſemper vis animi fuerat.
Sed tamen aduerſis multo præclarior extat,
Vt nitidus medijs Heſperus in tenebris,
Nanq; tibi plures adſunt, mirabile, amici
Tempore tam duro hoc, rarior hoſtis obeſt
Extinctæq; faces prorſus liuoris iniqui,
Ac tuus illæſus candor, vt ante, manet.
Quin magè floret adhuc. haud illum iniuria ſæui
Temporis, haud hominum conficiunt ſcelera.
Eſſe quid hoc dicam? magna eſt fortuna, potensq;,
Sed virtus longè maior Iule tua.
Nec tu fortunam. iam te fortuna veretur,
Et colit, & ſummi numinis inſtar habet.
Hæc tibi mox iuſſu virtutis deferet vltrò
Quod prius Inuidia diſtulit imperium.

VIRTVTIS OMNIS EST IN ACTIONE LAVS.

Symb. CXII.

PRO MAXIMO FARNESIO.

Symb. CXII.

Monstrorum Alcides domitor, Iouis inclyta proles,
Circinum agens orbem perficit eximium.
Magnus Atlas librum retinens circunspicit astra,
Quæ quondam Alcidæ fulserat auxilio.
Diuini Heroes ambo, cœlestibus ambo
Imperitant astris. hic videt, alter agit.
Quæris vter potior? potuit qui vincere monstra,
Et se qui potuit vincere, monstra potest.
Verus hic Alcides solida est qui mente, animoq́;
Impauido, iustus propositiq́; tenax.

VIRTVS SAT AD FELICITATEM STOICA EST.

Symb. CXIII.

VIRTVS IPSA SIBI NISI CONSTET, NOMEN INANE EST.

Symb. CXIIII.

Svmmus in aduersis, fortunatusq́ secundis,
Quisquis erit felix, atq; beatus erit.
Ut Marius quondam, cui fortiter inclyta virtus
Prospera magnanimo ferre, & iniqua dedit.
Qui tantum vsurpas virtutis nomen inane
Discito quid constans ipsa sibi valeat.
Nam cui spes omnis, ratioq́ ex sorte volucri
Pendeat, huic certi iam nihil esse potest.
Nilq; quod exploratum habeat sibi permansurum
Ne esse quidem puncto temporis exiguo.

MAGNAM PARVA FACIT FAVILLA FLAMMAM.

HÆC PVLVERIS INVENTIO BOMBARDICI.

Symb. CXIIII.

FRANCISCO BOLOGNETO BON.

Symb. CXIIII.

Auriferam summis, certa spe viribus artem,
Rerumq; species vertere.
Alcumista malus dum quærit, nuper aheno
Terebat in mortario,
Admixtum sulphur nitro, & carbone saligno.
Tum excusa parua ferrei
Pistilli incerto scintillula protinus ictu est.
Vnde excitatum incendium
Ingens corripuit rutilantibus omnia flammis,
Ipsumq; opificem perditum
Vi decuma absumpsit Phlegræi fulminis instar.
Inuentio Bombardici
Pulueris ista fuit. Sic ignem sæpe fauilla,
Ut minima, maximum facit.

QVADRATO NVMERO PATRVM BEANDA EST LIBERTAS POPVLI BONONIENSIS.

Symb. CXV.

S. P. Q. B.

FORTES SALVTEM AFFERT SIBIMET IPSE IMPERANS.

SIC FINGITVR BONONIA.

Symb. CXV.

Felsina docta tibi denus quater imperat ordo
Denus quadrato perficitur numerus.
Libertas, census, leges, custodia, fines
Quattuor hos virtus continet vna patrum.
Purpurea hinc albo crux intersecta salutem
In pace, illa decus lilia fulua notant.
Signifer id statuit signum Leo, vincit & iram
Fortis, vexillo hoc imperat ipse sibi.

CONSVLTVM MALE CONSVLTORI PESSIMA RES EST.

Symb. CXVI.

IN OBLOQVVTORES LOQVENTES BARBARE.

Symb. CXVI.

Mvgitus hominis ferus igni ſubdito aheni
Tauri opifex Siculo pollicitus Domino.
Primus opus, primusq; periclum iure Perillus
Fecit, in autorem pœna ſequax rediјt.
Non etenim melior lex eſt, neq; iuſtior vlla,
Quàm necis artifices arte perire ſua.
Leniter ò vtinam ſic comburatur iniquus
Romano quiſquis detrahit eloquio:
Vt, quando rectè ille loqui contempſerit: olim
Planè mugitus edere percipiat.

SEMPER LIBIDINI IMPERAT PRVDENTIA.

Symb. CXVII.

AD CAROLVM CRASSVM CARD.

Symb. CXVII.

Nil violentum, quod citò idem non sit ruiturum
Quandoquidem proprium est rationis
Humanæ interea nunquam requiescere, donec
Ipsa suum ad rectum redeat. quin
Abruptis, ut equi indomiti, duro ore lupatis
Stare loco nequeunt, furibunda
Discursant rapti usq; licentia, & impete vasto,
Dum captos, pressosq; capistris
Ad palum innodent, aut ad præsepe magistri,
Dædala sic miseræ ambitionis
Atq; libidinis insanæ Prudentia semper
Est correptrix, & moderatrix.

SPERNE VOLVPTATES

NOCET EMPTA DOLORE VOLVPTAS.

Symb. CXVIII.

IOANNI POGIO CARDINALI BONONIENSI.

Symb. CXVIII.

Nuper Pogius hoſpitalitatis
Fons, idem & pater elegantiarum,
Hamatum cochlear dedit ſecundis
Menſis, quo ſibi quiſq; poſſet aptè
In os inſerere, ut minutiora eſt
Mos bellaria, prandio peracto.
Tunc res ridicula accidit, grauiſq;,
Nanq; hamum ſibi quenq; deuoraſſe
Senſit Bocchius, atq; ita eſt locutus.
Ne factum temerè putes, ſed alta
Mente, & conſilio optimo. Quid ergo?
Nempè id ſignificauit, ut uoluptas
Triſti hamata dolore non amanda.

ARCANA CONTINEBIS ET CALVMNIAS.

Symb. CXIX.

EXEMPLVM ALEXANDRI INCLYTVM HVMANITATIS ET FIDVCIAE.

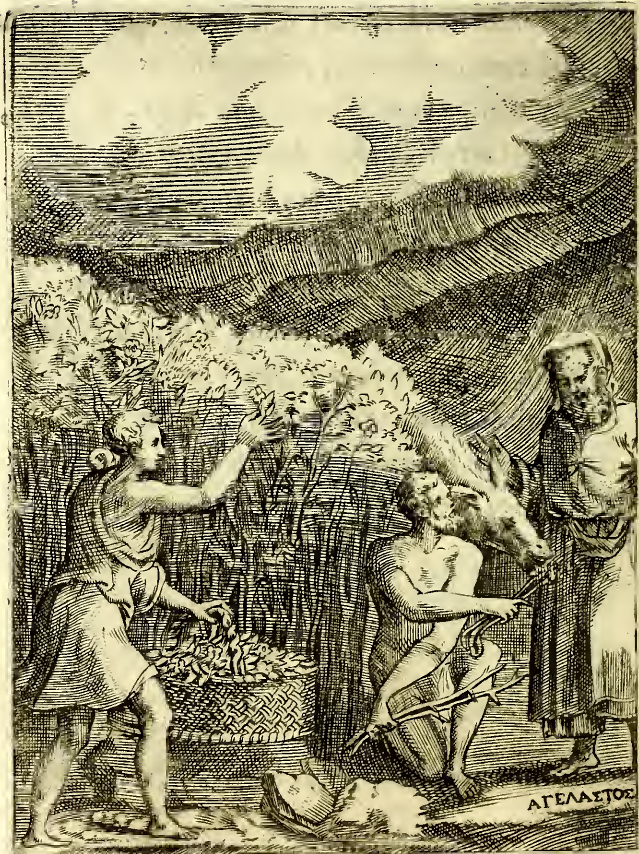
Symb. CXIX.

Legebat olim mißam epiſtolam ſibi
A matre Alexander Macedo, quæ plurima
Arcana continebat, & calumnias
In Antipatrum, vnaq; cum Rege, vt ſolet,
Hepheſtion legebat. hunc autem neq;
Legere vetuit, at lecta epiſtola annulum
Repentè ſignatorium è digito ſuo
Detraxit, atq; ori eius appreßit, monens
Geſtu hoc, tacenda arcana. Diſcant poſteri
Fiduciæ exemplum de amico nobile,
Tum humanitatis ſingularis. qui licet
Inuiſum haberet Antipatrum, latius
Spargi tamen non paßus eſt calumnias.

DISCE CITO, NAM VITA BREVIS.

SPINOSA FACESSANT.

Symb. CXX.

IACOBO CASONIO CENTANO DISCIPVLO.

Symb. CXX.

Gratia quàm florum breuis est, præcepsq; rapina,
Et dum pubescunt consenuere rosæ.
Tam nobis breuis est ætas, præcepsq; iuuenta,
Et dum pubescunt consenuere genæ.
Ergo agè dum potis es, præsentibus vtere: ne cras
Expectes. Si vis discere, disce hodie.
Sed malè doctorum prudens à sentibus aspris
Ne lædare prius, quàm doceare, caue.
Sentibus hamatis turpis lætatur asellus.
Hinc meritò Crassus riserat ille senex.

FORTVNA NOSTRI SECVLI, FERENDA QVAMVIS PESSIMA.

Symb. CXXI.

SIGILLVM AHENEVM MALAE FORTVNAE ADINVENTVM BONONIAE. M. D. XLIX.

Symb. CXXI.

Fortunæ quõdam Augustæ hæc fuit integra imago,
Isto ambas duro tempore trunca manus.
Vt leua amisit cornu, sic dextera clauum
Sola gubernacli en infima pars reliqua est.
Otia digna viris periere, negotia vitæ
Plena periclis sunt exitiabilibus.
Fex postrema hominum superest. polus ille facessit
Astrifer, & summi numinis auspicium.
Compositis fuerat, paßis nunc crinibus illa est,
Nam modus omnis abest, & pudor ingenuus.
Fert præ se obscœnam faciem meretricis auaræ,
Lusca, procax, petulans, improba, tristis, atrox,
Impatiens iuris, mendax, furibunda, superba,
Sæua, maligna bonis, læta, benigna malis.
Ante pedes vacui vestigium, inanis & vmbra
Restat, vbi solidus, verus & orbis erat.
Quid plura? expressa hæc nostrorũ temporũ imago est.
Augustam ergò colas qui sapis, hanc fugias.
Quin imò, vt veteres olim fecere, ne obesset
Huius persanctè numen & ipse colas.

IN CORDE PVRO VIS SITA PRVDENTIÆ.

Symb. CXXII.

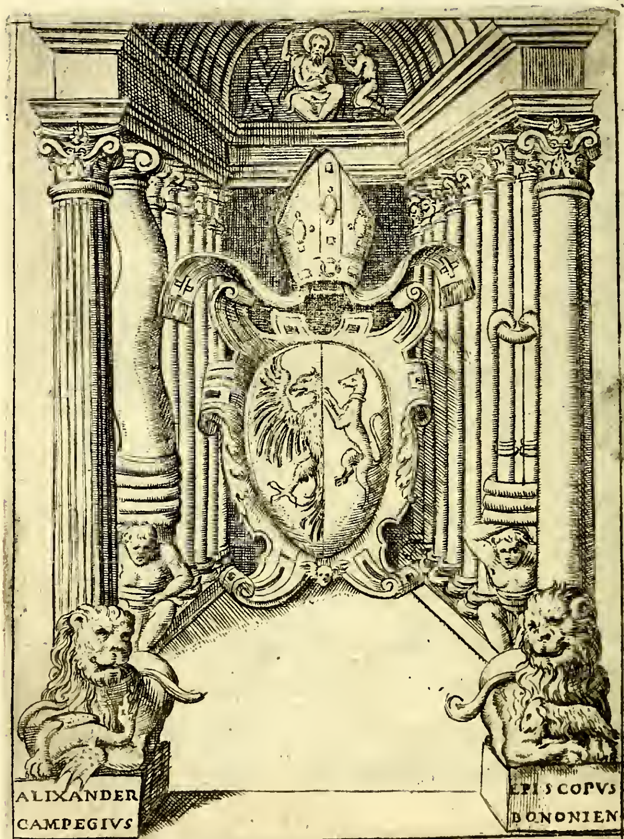
SEBASTIANO CORRADO.

Symb. CXXII.

Cor fons venarum: illinc semita spirituum: illud
Sensibus, & vitæ creditur esse caput.
Quin si animus Deus est, animus cor, cor Deus ergo est.
Mens quoque sub puro corde profunda manet.
Hinc cordatus homo: hinc laudauit corculum, honesto
Nomine, Nasicam martia Roma suum.
Olim adeo Hetruscis summa obseruantia, summa
Relligio fuerat cordis haruspicibus.
Corde silente etenim, vel deficiente, minacis
Omnia fortunæ plena fuere malis.
Sed raptum à coruo Hermocrati dis fortè litanti,
Cor felix quondam fecerat auspicium.
Casto, atque integro, mihi crede, litatio corde
Nulla potest summo gratior esse Deo.
Auspicijs Academiæ Corrade secundis
Hocce tibi nomen cælitus impositum.
Excors nostra, tuo sine corde, futura iuuentus,
Ipsa tuum concors expetit auxilum.
Huic fons consilij, huic viuendi semita rectè,
Huic tu diuini numinis instar eris.

SIT CVM NEGOTIO OTIVM,
SIT CVM OTIO NEGOTIVM.

Symb. CXXIII.

ALEXANDRO CAMPEGIO CARD. BONON. AMPLISS.

VITA EST BEATA IVSTA TEMPERATIO.

Symb. CXXIII.

Lvminibus vigilat clausis Leo. dormit apertis,
Hinc sacris custos peruigil appositus.
Ac geminas valido geminus dorso ille columnas,
Humana, & diuina omnia iura tenet.
Quisquis aues rerum custos bonus esse tuarum
Sic dormi, vt vigiles intus, & exterius.
In medio cum opus est mens alta labore quiescit.
In media vigilat sæpe quiete labor.
Iusto in ALEXANDRI *moderamine vita beata est,*
Irrequieta quies absq; labore labor.

IOANNI CAMPEGIO EPISCOPO BON.

SVNT GENTILITIA HÆC INSIGNIA CAMPEGIORVM.
FELIX CVI VIGILAT, PIETASQ. FIDESQ. PERENNIS.

Campegiæ præclara vides insignia gentis,
Quam multa Heroum lumina nobilitant,
Dextra semiaquila, at leua latrator Anubis
Absistit, reliqua est Aurea planities.
Omnibus aduigilat custos fidissimus iste
Nocte, dieq; bonis, grata sed illa Deo.
Immortale aurum: felix æquiq; boniq;
Campus, vbi & pietas floret & alma fides.
Fælices, quibus hæc semper duo nomina summus
Iuppiter, aut virtus viuida adesse iubent.

Miseriam honoratam esse curialium, nec expetendam ullatenus.

Symb. CXXIIII.

M. ANTONIO FLAMINIO.

Symb. CXXIIII.

Qvicunq; diram perpeti potest famem,
Sitim, vigilias, frigora, æstus feruidos,
Occulta odia, curas perennes, iurgia,
Lites, simultates, dolos, mendacia,
Fraudes, calumnias, venena, vulnera,
Pericla mille, mille in hora incommoda,
Ad hæc furores, æstuantem gloriæ
Cupidinem: insolentium arrogantiam,
Licentiamq; diuitum, libidinem, &
Turpem tenacitatem, & impudentiam,
Et gratiam ingratissimorum Principum
Infidam, inaneis spes, metus, mutabiles
Fortunæ iniquæ in omnibus rebus vices.
Porrò videre deprimi passim bonos
Contra cynædos, aleones, desides,
Scurras, voraces, temulentos, perditos,
Fictos amicos, factiosos, inuidos
Hostes domesticos, malignos, perfidos,
Ac proditores pessimorum pessimos,
Quos vel sciens, vel insciens, nunquam satis
Vitare possis. tum imperitos, impios,

Sicarios, adulteros, Veneficos,
Falsarios, leuissimosq́ transfugas
Et id genus homines malos, tantummodò
Amari, & vsq; ad astra tolli, deniq;
Post mille toleratos dolores, ac neces,
Atq; omne tormenti genus, grauissimam
Iacturam honoris, & laborum, & temporis,
Is Marce vestram istam sequatur curiam.
Non me profectò, non habebit æmulum.

LIBER QVINTVS.

QVALEM VIRVM PRAESTARE PRINCIPEM DECET.

Symb. CXXV.

Inclyto Alexandro Farnesio Card.

Symb. CXXV.

Prima luce sui roseum quum Aurora cubile
Tithoni formosa relinquit,
Vidi ego adhuc clausis oculis in lumine lumen
Præclarum quod cætera prorsus
Lumina syderei restinxerat omnia olympi.
Vidi inquam ipse Deam ducis instar
Vndiq; stipatam comitatu incedere magno,
Mulcere & dulci æthera cantu
O fortunatos mortales, inclyta vobis
Si modò tanti esset mea virtus:
Quanti nuper erat priscis Heroibus illis,
Inter qui glandes, & aquas, &
Hirsutas pelles, contenti viuere paruo,
Vitam inopem vixere beatam.
Quale decus iam nunc, qualem aurea secla salutẽ
Vera darent, me vltrò auspice, vobis?
Quando æternus amor Phœbum Phœbiq; sororẽ,
Et cœlum, & reliqua astra creauit.
Nata ego sum gremio illius bonitatis in alto.
Virtutes almæ, atq; adeo res

Forti, & pulchro animo gestæ, omnia sunt mihi cara
Pignora germanæq; sorores.
Mecum etenim sunt, & de me genitæ simul omnes.
Sed tamen excellentior ipsa
Una ego sum, & magni prima admiratio cæli.
Quumq; magis pater ille supremus
Vos amat aspiciens toto me consulit unam
Tunc studio. sum etenim magè cara,
Et magè ei similis. cui quidnam sic rogo carum,
Et simile est: ut prosore cunctis?
Ipsa ego prosum, & amo, & gratis cælestia dona
Eius dispenso arbitrio, qui hæc
Destinat, & nutu spatiosum temperat orbem,
In terras veniens reserabi
Plutonem vobis clausum quondam, inq; Samo illam
Seruam habui, omnipatentis Olympi
Quæ regina potens fuerat. Sed furta, rapinæ,
Atq; auri scelerata cupido,
Anguibus implicitas volucres, olidamq; Mephitim
Traxere ab Stygia usq; palude.
Unde scelesto prorsus, & infecto orbe, meum illud
Contemptum regnum fuit: exin
Protinus ad superos ira stimulante reuerti.
Iam nunc caro ab amante benignè

Exorata meo ad vos haud inuita reducor,
Ut vobiscum habitem: vnius ergò
Aduenio, qui mortali sub veste beatus,
Atque beans sedet altitonanti
Consimilis celso descendit ab æthere, & imi
Vilisque istius regni quotacunque
Pars est ætherea, accepta huic vni referenda.
Quippè qui habet quantum æther habebat.
Armipotens Pallas, simul Cytheræa caduco,
Ac æterno pectus honore,
Et vultum ornauere, manus huic repleo vtrasque
Ipsa potens, prudensque guberno.
Sic igitur quicquid colere, & spectare soletis,
Siue à nobis defluit vltrò,
Siue in vobis nascitur, omne id viuida in illum
Virtus, & sors contulit anceps.
Inde libens alios ipse impartitur amicè.
Si quando exemplum hinc caperetis,
Sicut opem imploratis, vulgus auare, benignam,
Tum vos certatim auxilium inter
Vos ferretis, nil fœdum, nil impium, amarum
Vita isthæc terrestris haberet.
Vnde in continuo versatur mœsta dolore.
In more, ac vestro foret vsu

Quod iuuat, & prodest, nec habendi plusuè, minusuè
Tristitia, aut malè sana cupido
Quæ nunc vos cruciare videtur, corda serena
Turbaret vestra, aut aliena.
Semper amor verax mecum regnaret, & una
Pura fides. totus foret orbis
Lætitia plenus geniali, & pace togata.
Ast illud quoq; tempus erit, cum
Vos reget imperio suaui, & virtutis auitæ
Auspicio vestræ efficiet vitæ
Aeternam de more suo per secula legem.
En bysso, aurora, & tyrio ostro
Insignis tam formosæ expectata diei
Iam huic legitur sub fronte serena.
En fulcit cælum, & regit, en domat effera monstra.
O santa eius, raraq; gesta,
O pulchram Italiam, ò felicem Tybridis urbem.
Nunc clarè video aurea secla, &
Magnificis veterum monimentis plena virorum
Omnia, quæ mare fluctiuomum ambit.
Vos animæ illustres, diæ virtutis amicæ,
Mecum proiectæ ad genua vltrò,
Vos mecum pedibus libantes oscula sanctis,
Hunc colite obsequio illicet omni.

Sic ait, ò Clio, & gremio de diuite nunquam
Non patulo, iam me quoq; supra
Cæruleum effudit felicia lilia nimbum.
Exinde ipsa suo agmine sese
Extendit, quà orbem Sol axe ab vtroq; pererrat.
Ast mihi tunc oculos reseranti,
Mira & lætitia exultanti, oblata repentè est
Farnesi noua gloria magni.

HIERONYMO SAVLIO ARCHIEPIS. BONONIÆ PROCOS.

Symb. CXXVI.

NEMO ABSQ. TEMPERANTIA A DIVINA OPE RITE IMPETRATA, PROFICI PVTET SIBI.

Symb. CXXVI.

NEmo Academia ſine me dignabitur ỽnquam,
Pura heic ſecuri eſt temperies animi.
Heic ſtudioſa cohors diſcet ſapere intus & extrà,
Dum ſciat ỽt toto ſit magè dimidium.
Verùm difficile id demens facit impetus. at quid
Auſpice diuino numine difficile?
Quare illud ritè implorabit ſemper, honeſtis
Moribus intendens & ſtudijs animum.
Quod facis ipſe, ideo ſperamus ſumma bonorum
Omnia SAVLI *omnes de bonitate tua.*
Ergò Academia poſthac dignabere noſtra
Noſq; tuis memores iam facies meritis.

VIRTVTIS ET FELICITATIS FORMVLA.

Symb. CXXVII.

ALEXANDRO MAGIOLO.

Symb. CXXVII.

MAgiole vtilitas si nobis ædificandi
Siue medendi artes, alias commendat & omneis
Iure bono ars debet nulli non illa placere,
Descriptas certo quæ cõtinet ordine formas (est,
Virtutum, siquidem uitæ haud minus vtilis hæc
Quàm quæcunq; alia humanæ. & si talia nosti
Experiar tamen vt potero parere tibi nunc, (sus
Quo mãdante aliquid mihi nec quod nescio pror
Fas nescire puto, neq; non quod non queo posse.
Principio discentum animos hæc vita ab agresti,
Ac fera ad humanum cultum, et ciuilia paßim
Officia incensos miro deducit amore.
Quisquis enim ipsius species cognoscit honesti,
Has velut in tabula propius, meliusq́; tuetur
Depictas, quàm vulgus iners, indoctaq́; turba,
Propterea magè ad officia is præstãda mouetur,
Nanq; abeũt studia in mores, habitusq́; perennãt.
Porrò fundatis stabilitisq́; vrbibus olim
Qua doctrina orta est legum venerãda potestas,
Publica iudicia, et Ratio, quæ cuncta gubernat?
Qua magè disciplina ipsi quibus vtimur, ista

Tempestate, boni ſcriptores, iure in vtroq;
Imbuti fuerunt? Quid quæris? cuncta ſeueri
Iuris prima elementa, & ſemina flexilis æqui,
Ocia digna viris, tum vrbana negocia quæq;
Accepta huic arti diuinæ ſunt referenda.
Præterea herbarum vires, Libycoſuè lapillos,
Aut veterum cælo Phœnicum inuenta ſereno,
Si laus eſt cuiquam non vltima noſcere, quanta
Laus fuerit naturam hominis, quæq; optima in illa
Emineant vidiſſe, & quò ratio vocet alma
Aut ducat, penitusq; ipſos cognoſcere noſmet?
Quid frutices, gemmas, magnumq; inquirere cælum
Profuit, & dulcem non exaudire parentis
Naturæ vocem interea, monitusq; ſalubres
Præmonſtrantis iter bene viuendi, atq; beatè?
Dormitare domi, atq; foris ſapere id fuit olim.
Aſt vbi Socratico auſpicio ſapientia ad vſum
Communem æthereo nobis demiſſa ab olympo eſt,
Unde videre licet quoſdam motus animorum,
Et quædam cunctis mortalibus inſita ſenſa,
Quæ recta oſtendunt ciuilis commoda vitæ.
Tũ demum cœpere homines ſapere intus & extra.
Quin ſi hæc cognitio nihil vtilitatis haberet,
Ipſa tamen genere humano digniſſima longè, &

Optima debebat censeri, ac maxima: nam quid
Tota in Natura rerum præstantius extat,
Aut melius, veri quàm perspicientia honesti?
Cuius si nostris simulachrum haurire liceret
Luminibus, quales animis incenderet ignes?
O quanto illius desyderio afficeremur?
Nulla magis capiunt nostras spectacula menteis
Ac virtus, ipsam propius si cernere sit fas.
Iam verò nostris si mentibus anticipatæ, &
Innatæ agnitiones sunt cœlestia dona,
Nos ea, ne immemores videamur temnere, tantò
Acrius ad cognoscendum inuitarier omnes
Debemus, cum nulla homini maiora supremus
Munera contulerit summi regnator olympi.
Tu verò quæ sponte facis Magiole, memento
Perficere egregij monimenta æterna laboris.
Nanque ostrum vt melius collato noscitur ostro,
Sic precium est operæ veterum conferre sophorum
Doctrinam eximia ad pietatis dogmata nostræ:
Nec miscere tamen, quippè hanc discernere ab illa
Haud poterit, nisi qui, ceu tu, bene norit vtranque.

ADVERSVS IRAM SYMBOLVM.

MOS EST NOCENTVM LÆDERE INNOCENTIAM.

Symb. CXXVIII.

AGNI INNOCENTIS VINDICI INTEGERRIMO
IVRE HOC DICATVR REGINALDO NERLIO.

Symb. CXXVIII.

Dignum quid ira existimari est par. nisi
Quo lædimur? proindè cum potissima
Sit noster animus ipse nostri portio,
Præstare quo censemur vno cæteris
Animantibus, quæcunque sine animi queunt
Offensione adimi. ea verò temnere
Debemus, ad nos vt nihil spectantia,
Damno nec vllo vnquàm putemus affici
Nos, siuè fortunæ bonorum lubricæ
Ablatione, siuè grauibus corporis
Incommodis, doloribusuè acerrimis.
O qui secundus es Adamus, CHRISTE *optime,*
Qui conditus ad imaginem terreni es, at
Cælestis ipse, iudicium id omne auferas
Quod noxa nobis omnibus primi indidit
Parentis olim. da obsecro tu vim integram,
Puramque nostris iudicandi cordibus.
Lædi innocentiam vt malum grauissimum,
Iraque iudicemus id dignissimum.
Nobis tuæ inuictæ illius constantiæ
Robur da, ut hostes diligamus inuicem
Nostros: crucemque humaniter tecum simul
Feramus almæ sub crucis signo tuæ.

VSVM MAGISTRVM VNVM OPTIMVM.

Symb. CXXIX.

IOANNI BAPTISTAE PIO.

ET DECVS ET PRETIVM RECTE FERT EXPERIENS VIR.

Symb. CXXIX.

Qvi nuncupari haud immeritò Pie
In rebus humanis sapiens cupit,
Non disciplinis sat vacare est
Rhetoricis, Dialecticisuè,
Verùm diù versari etiam est opus
Illum, diù exercerier omnibus
Constanter in rebus videndis
Cominus, atq; periclitandis,
Atq; omnia acta, euentaq́; firmiter,
Dum viuit, alti sub penetralibus
Seruare cordis, tum secundis
Temporibus, dubijsq́; semper
Rectum esse, & ex ijs, quæ docuit sagax
Vsus magister, quæq́; pericula

Ipsa ante monstrarunt, perindè
Consulere, ac sapere est necesse.
Quicunque enim scit facta per omnia,
Et dicta prudens ingredier, diù
Secum reuoluens cuncta, siuè
Sole dies reseratur orto,
Seu nigro opacum nox Erebo caput
Obscura profert, haud facilè is potest
Inducier, quin expetenda,
Aut fugienda repentè norit.
Hinc nomen adsciuere sibi patres
Illi priores, & meritò Sophi
Dicti. hinc decus, famamq́ adeptus
Pythagoras Samius perennem,
Qui præter Aegyptum, & Babylonias
Lustrauit oras, & Lacedæmona,
Persasq́, minoamq́ Cretam,
Atq́ salutiferam Crotonem.
Vix docto Homeri ad sydera carmine
Elatus esset Sisiphides, nisi

Vidisset vrbes plurimorum &
Acta hominum, variosq; mores.
Indè optimè ipsius sapientiæ
Usum parentem, & Mnemosynen ferunt.
Nam longa quid non præstat omni
EXPERIENTIA MAIOR ARTE?

SVMMVM BONVM PRAESTAT FIDES,
FIDEM INTIMVS AMOR IN DEVM,
RITE IPSE CVLTVS OMNIA.

Symb. CXXX.

ANDREAE CASALIO SENATORI BONONIENSI.

SVMMA PETAT QVICVNQ. BONVM SVMMVM EXPETIT VLTRO.

Symb. CXXX.

Diuinum nobis animum generose Casali,
Quandoquidem diuina cupit, sat constat inesse,
Si benè sese ipsum cernat: Veruntamen illa
Haud quaquàm apprēdit, dū q̄ cognata sibi sunt;
Hoc est, aut sensus, & sensilia aspicit, aut quas
Concipiunt animæ formas sæpe horum obiectu.
Nanq; à diuinis procul hæc sunt omnia rebus.
Nec diuersa magis tenebrosi frigida Ditis
Tartara, & astriferi flāmantia mœnia Mūdi,
Hinc animus discedens à se cogitur olim
Errare, ac malè de superis sentire loquiq́;.
Verum igitur quicunq; bonum comprehendere prudēs
Optat, eoq́; aliquandò frui, terrena relinquat
Summa petens, summo studio, summoq́; labore,
Sed prius instituenda inuestigatio rectè.
Nam nisi ter purum per certa piacula quis se,

Per certas leges discendi reddidit, ab mox
Ingreditur scelerisq; viam, infandumq; furorem
Usq; adeo, vt vel perneget esse Deũ omnipotentẽ,
Vel de illo falsa affirmet, vera vnde repentè
Relligio perit, & cunctorum elementa bonorum,
Contra luxuriat subitò genus omne malorum.
Inde iubent omnes semper procul esse profanos
Fatidici vates, totisq; absistere sacris
Haud ab re. siquidem malè sana affectio stulti
Exagitans animos vulgi contraria prorsus
Distrahit in studia, & rapit ad tetramq; grauẽq;
Materiam, atq; Deo miseros alienat ab alto,
Quo nihil est immobilius, nil fortius vno,
Nil à materia quicquàm semotius ipsa.
Quin pote nil intelligier minus, aut finiri
Humani captu ingenij, ratione, modòve
Nam ad finita infinito proportio nulla.
Hunc autem licet intellectus noster agendo
Consequier nequeat, tamen interdum patiundo:
Luminis æterni authore aspirante benigno
Assequitur, dum mens se colligat vndiq; totam
In caput ipsa suum: qui flos pulcherrimus, atq;
Intima vis animæ fertur, centrumq; profundum.

Tunc diuinæ illius ſimplicitatis imago
Exprimitur, ſolo quæ nutu cuncta gubernat:
Quæ nos ſole ſuo à nebulis, & carcere cæco
Vindicat incenſos vitæ immortalis amore.
Heic vbi mira pijs plærunq; arcana reuelat,
Sed nunquàm eſt fas illa loqui mortalibus ægris.
Propterea noſtris ſapientes myſtica cenſent
Inuentis nunquàm referenda accepta, ſed almæ
Lucis inexhauſto ſub pectora mũda vigori (theus
Cælitus infuſo. Hinc homines animaſſe Prome
Igne domo æthereа ſubducto fingitur audax
Palladis auſpicio. ſine qua frigeſcimus omnes
Nilq́; ſumus, præter graue cœnũ, et inutile põdus.
Pallas enim ſummi eſt ſapientia dicta Tonantis,
Cui nos conciliat perculſos corda ſua ui.
Quare diuinas quum res ſine luce ſuprema
Per ſe nulla queat ſpeculari humana facultas,
Nedum verbis exprimere, aut cõmittere chartis,
Semper eo de his conſilio pia turba loquamur,
Scribamusq́; uiciſsim, non quo oſtendere poſſe
Quæ nulla oſtendi poſsunt ratione, ſed olim
Speremus magis exhortari, animosq́; parare,
Atq; ſtatum ſenſim perducere mentis ad illum,

Cui tandem ex alto domus omnipatentis olympi
Panditur, & mundo fas est meliore potiri.
O vanas hominum curas, ò pectora cæca
Queis potior rerum vesana scientia, & acris
Ingenij meditatio, quàm tranquilla, quieta,
Sancta fides. Atqui hãc iampridẽ iussit habendã
Ore suo verbum, Ratio, Sapientia vera,
Synceriq́ oblata sibi penetralia cordis
Commendanda, & in hoc præclusis sensibus vno
Gnauiter hærendum, vt dubio procul esse beatos
Credamus quicunq; patri confidere magno
Constituunt, totisq́ illum peramare medullis.
Sic nihil obscurum nobis, nam dia repente
Lux oritur, tenebras omneis quæ noctis opacæ
Discutit, & caussarum dat cognoscere caussam.
Cuius ab æterno perfecta scientia fonte,
Gratia, certa salus, pax, virtus, gloria, vita,
Aurea libertas, immensaq́ gaudia manant.
Tantum iusta fides habet ex se se vna bonorum.
Salue igitur veneranda altæ Pietatis alumna,
Qua sine nec tutũ esse potest, nec amabile quicq̃.
Te colimus. nostris præsens adlabere cœptis
Inclyta. nanq; boni dona immortalia summi

Solus homo per te quam primum intelligit, optat,
Poßidet, ijs fruitur. Solus generi omni animantiũ
Mõtibus, & pelago, et cœleſtibus imperat aſtris.

INEPTIIS HOMINVM VORATIS VNICA INTELLIGENDA VERITAS.

Symb. CXXXI.

AMPLISS. CARD. OTHONI EPISCOPO AVGVSTEN.

AVGVSTA PASTORIS BONI PRVDENTIÆ, ET BENIGNITATIS NOTIO.

Symb. CXXXI.

Est Platalea, vocat πελέκανον *Græcia, conchas*
Illa auis, vt fama est, deuorat æquoreas,
Quas vbi concoxit rursum euomit, vt facilè ipsas
Discuneet. post hinc vescitur elicitas.
Stultitias hominum sapiens patienter ineptas
Sic vorat, atq; imo digerit in stomacho.
Tum digesta vomens verum elicit, inde potitus
Hoc fruitur, veluti nectare, & ambrosia.
Sic se habet Augusti prudentia maxima Othonis,
Virtus, & bonitas, iustitiæq; soror.
Quin constans pietas, & amor sibi nescius ipsi
Parcere, quod volucris mystica significat.
Pullos illa suos, mònstrum mirabile dictu,
Aspera quos serpens fortè necare solet,
Ab latere incusso, atq; insperso sanguine nidis
Dicitur in vitam restituiße suo.
Discite mortales Plataleæ nobile posthac
Exemplum Augusta de pietate legi.
Hac quicunq; frui cupit, alto diligat illum
Pectore, cui satis est verus, & vnus amor.
Lucifer hinc nobis clarissimus ille coruscat,
Diuini indè pios aura beat zephyri.

MENS ORBEM ILLVSTRAT, RETINET SAPIENTIA MENTEM.

Symb. CXXXII.

ROMVLO AMASAEO.

Hæc est lvcerna pensilis Farnesii.

Symb. CXXXII.

Effigiem mentis, qua nil diuinius esse
Nemo neget nisi vecors, eia age fingere iam nunc
Aggredior, quoniā sic tu mihi Romule mandas.
Aspice quam nostri sit magna potentia amoris
Qui me velle etiam quæuis durissima cogit,
Nec quæ non possum mihi vult non posse licere.
Adsis Calliope tanto duce, & auspice amico,
Cui te iure bono multùm debere fateris.
Sic faueat semper votis Farnesius Heros
Ipse tuis, & materiam segetemq; canendi
Det tibi quod facere instituit, nec desinet unquàm:
Tanta est diuinæ illius constantia mentis.
Aurea fortuna hinc, quæ regia dicitur: illinc
Alma suo insistens prædiuite copia cornu
Stat complexa globum mundi, quem sustinet illa
Cælesti demissa manu miranda catena
Aurea Mæonij nunquàm interitura poetæ.

Accensa in medio centri quadrata lucerna
Pensilis ipsa suo librans se pondere cyclis
Septa tribus: tum dispositis sex axibus aptè,
Et facilè vsque volubilis vndique, nec tamen olim
Non erecta, licet vehementer sæpe agitato
Exterius quatefacta globo manet, & sibi constat,
Immensa replens mundum luce intus, & extra,
Et mage comprehẽdit quàm cõprehẽdatur ab illo.
Tum repetens flãmis rutilãtibus æthera, tanquàm
Incensura manum, pendens fulua vndè cathena
Illam caussarum seriem notat immortalem,
Per quam principium, non immemor ipsa sui mẽs
Finemque agnoscens miro inflammatur amore, &
Astra super celeri lapsu volat ardua, nanque
Igneus est olli vigor, & cœlestis origo.
Attamen interea vero nil secius vni
Puncto hæret medio, orbiculis circundata ternis.
Consulit interius ratio, dein sceptra voluntas
Imperiosa tenet; memor hinc custodia rerum
Exterius vigilat, mox vt depromere posit
Thesauros, olim in varios quos condidit vsus.
Nec mẽtẽ illa regũt potius, quàm à mente regũtur.

Emicat in tenebris lux pura, atq; omnia secum
Fert sua, sex innixa polis sic vertitur, vnquam
Subuerti vt nequeat. grauitas id ponderis ipsa
Efficit, ima petens, facile vt virtute suapte
Mens valeat superas animosa euadere ad auras.
Quid memorem quàm mirifica senarius esse
Vi numerus fertur? nonne hoc mundi genitura
Est confecta? simulq; tener concreuerat orbis?
Nōne huic est inclusa Monas? quæ mystica sacræ
Perficit hebdomadis connubia? Nempè ita quōdā
Panthoides Samius numerum laudauerat illum,
Nanq; suis iuxta positis de partibus ipse
Gignitur, & similem reddit genitum genitori.
Nonne idem facit, ut nunquam mens exeat ex se.
Vtq; sibi insistens lustret radiosa iacenteis
Lampade inexhausta terras camposq; liquentes.
Et uolucres auras, atq; ultima mœnia mundi?
Hinc totidem nostro iam cærula lilia seclo
Florent, atq; aura zephyri aspirante benigna
Diuini: florent pariter sapientia, uirtus,
Pax, Astræa, fides, & pleno copia cornu.

Ergo si me audire voles non plura aliunde
Symbola præterea mentis quærenda, sed vnum
Id mecum statues propriũ, quod & ante rogabat
Inclyti Alexandri Farnesi nomine, quodq́;
Purgatam mihi personuit Latonius aurem.
Nam quæ forma potest effingi expreßior eius,
Quam non percipere est oculis, non auribus, vllo
Deniq; nec sensu? tantum, mirabile dictu,
Mente licet pura puram comprehendere mentem.
Signum optas? Ecquid pote significantius esse
Quàm viuentis Alexandri maioris imago?
Quare huius positã effigiẽ ante oculos habeamus,
Siuè manu expictam Bonarottæ, seu Titiani,
Siuè tuo potius calamo, quam nulla vetustas
Deleat ex animi penetralibus. hinc erit olim
Cernere quid valeat grauitas, constantia, sancta
Integritas, firmum & casto sub pectore robur
Deniq; quid virtus, quæ in tempestate quieta,
In tenebris lucet, tum pulsa loco tamen hæret,
Et manet in vera summi pietate Tonantis.
Nunquàm per se se non splendet, nunquàm alienis

Sordibus obſolet. hoc quicunq; negat, neget idem
Vſq; licet lucere die ſolem æthere in alto.

NEC VIXIT MALE QVI NATVS, MORIENSQ. FEFELLIT.

Symb. CXXXIII.

ROMVLO AMSAEO.

ΛΑΘΕ ΒΙΩΣΑΣ.

Symb. CXXXIII.

Consilium, quod nulla queat vis frangere, iniui
Romule iampridē, latebras mihi quærere, et antra
Auia constitui, contentus viuere paruo,
Securumq́ sequi dulcis genus id mage vitæ,
Quàm cum tot, tantisq́ laboribus, atq; periclis,
Vel terrarum orbis totius sceptra tenere.
Nanq; parùm facio, ne tantillum quidem, honores
Hosce fugaceis, quos vulgus miratur, & optat,
Quandoquidem inuidiæ morbo, curisq́ videntur
Sollicitis, penitusq́ malis esse vndiq; pleni.
Nec me cunctorum coget pater ille malorum
Plutus opes inhiare suas, & inania regna,
Plutus, quem spinis confert sapienter acutis
Oraclum semper verax, nam pungit habentum
Infima sexcentis agitans præcordia curis,
Nec pungit modò, sed miseris corda intima rodit:
Nec prodesse sinit potus alimenta, cibiuè,
Nec feßa irriguo perfundi membra sopore.
Vita breuis docet omneis spes præcidere inanes,

Quæq; meas superant vires, ac mille pericla
Omnibus intendunt horis. Verum quia nemo
Tempore perpetuo heic mansuram poßidet Vrbem,
Quærenda haud dubiè est nobis illa illa perennis,
Quā nunquā assequitur qui mūdi huiusce dolosis
Se semel illecebris permiserit irretiri.
Vni igitur, veroq; Deo seruire, nec vlli
Præterea statuo. est etenim verus Deus vnus.
At contra falsi reliqui omnes prorsus, humiq;
Serpentes, genuit quos noxæ deditus olim
Fatali pater infelix ab origine prima.
Ac nullum excipio, vt magnus, paruusuè sit ille.
Ter vero execrandus, & amplius esse putatur
Diuinis nisi si scriptis nil credimus, is qui
Perquirit toto mortalia pectore demens,
Quiq; suas homine in solo spes collocat omnes.
Quare etiam, atq; etiam fateor, semperq; fatebor
Tantum vni seruire Deo me constituisse.
Hei mihi quàm multum effluxit præterq; volauit
Temporis incassum? sed id irreparabile cum sit,
Quid faciam? serò, quod dicitur, est satius quàm
Non vnquàm sapere. ob commissa piacula tecum
Si doleas: uitia & uitans, benè semper agendi
Firmū habeas posthac animū: tum gratia magni

Sat tibi ſola Dei fuerit: qui tempore in ipſo
Poſtremis eadem quæ primis munera donat.
Hunc igitur primum colere, hunc uehementer amare
Tota ex mente uolo, ex anima, ex penetralibus imi
Cordis. cumq́ ualere ſcius iam dixero multis,
Quæ prius admirabar, tanquàm maxima, prorſus
Abijciam, meq́ huic, ſic ſtat ſententia, dedam.
Hanc mihi propoſui certam, ſaxis modo Chriſte
Decurſo poßim ſpatio contingere, metam.
Spei uerò, pietatis, & alti factus Amoris
Muneribus locuples, inimicos æquè, & amicos
Diligere, exemploq́ tuo facere ijs benè ſemper,
Cumq́ bonis pacatam, & honeſtis degere uitam,
Forti animo, quæcunq́ dedit Deus, omnia ferre.
Deniq́ cæleſti ex auro expectare coronam,
Qua redimere pios ſe uelle æterna poteſtas
Pollicita eſt, uana nec ſpe fruſtratur amantes.
Plutus hic eſt uerus. qui maximus, optimus unus
Autor inexhauſtæ lucis largitur honores
Aeternos, & opes ueras, uitamq́ beatam.
Non ueluti ſtygius ſcelerum ſator ille tyrannus
Qui falſas oſtentat opes, oſtentat honores,
Dum parat exitium ſtultis, noctemq́ profundam.
Ad ſummam falsò cæcis bona credita uitæ.

Quippè hominũ ijs fruitur uita, aurum, gloria, mun-
Quæ tanti plæriq; solent facere, omnia planè, (dus,
Omnia planè inquàm à uita disiuncta superna,
Nil propè sunt aliud, quàm puluis, inanis et umbra,
Luctus atrox, nugæq; meræ, & lachrymabile lætũ.

Una ita quæque trium laterum patet inclyta cuspis.
Hæc eadem est semper talis sapientia vera,
Quancunque in partem incumbat feliciter vltrò
Ipsa sibi constat, nec tempore corruit vllo.
Quid magis æternum signat, quàm Pyramidata
Illa, triũ & laterũ forma ignẽ quæ alta patentem
Assequitur, decima & vi dißipat vndique frangens
Omnia, consumens volat, & rapit omnia sursum.
Est illi perpendiculum rectißima cuspis,
Et medium ex æquo quæ linea diuidit orbem,
Quem paribus distans circummeat interuallis.
Ad Summam nil non æquale est schemate in ipso.
Quattuor ex medio serpentes orbe figuræ,
Quos proferre vides caput, hæc sapientia, rerum et
Optima cunctarum mensura, caput Iouis illi
Caussa ortus fuit. haud fœdissima corporis vlla
Pars alia, ore hiscunt, indè vt sapientia sese
Efferat eloquio, noceat nulli, omnibus adsit.
Utitur his Pallas tritonia sæpius armis.
Ferrea machinula infestis quadrangula fingens
Cuspidibus, quam se cunque in partem dederit, stat.
Nomine qui latio murex, tribulusque pelasgo

Dicitur, occultè arcendos hanc ſpargere in hoſtes
Mos fuerat. Dolus an virtus quis in hoſte requirat?

PRÆ SE FERENS LIBRVM LEO
ALATVS ILLE QVID NOTET:
HOC NANQ. VENETVM EST SYMBOLVM.

Symb. CXXXV.

DIVO MARCO, ET REIPVB. VENETAE.

PAX TVTA EST SEMPER AVSPICE IVSTITIA.

Symb. CXXXV.

MAgnanimus furor est, ira & generosa Leonis,
Tum caput est ingens, lumina flammifera,
Est corpus teres, est iuba fulua, simillima Phœbo
Omnia. sic Pharius credidit Harpocrates,
Aegyptusq́ parens rerum, consueta Leonem
Semper Apollineo pingere sub solio.
Perfectam Venetum hæc insignia mystica signant
Imperij speciem, mirificumq́ decus.
Nam quis Marce librum placidæ tibi Pacis apertũ,
Iustitiæ nisi sol: antetulisse dedit?
Ille pedem dedit in terris te ponere, & alto,
Ille ingens iussit te caput esse pijs.
Regnare, & paci tranquillum imponere morem.
Debellare malos, parcere supplicibus.
Lumine flammifero, atq alis super astra volare:
Custodem Adriaco peruigilare mari.
Hic vbi præcipua Ausoniæ sunt claustra potentis,
In qua Relligio sceptra beata tenet.
Corporis hinc robur teretis, speciosaq́ forma,
Hinc iubaris splendor flammicomi exoritur.
Auspice Iustitia, tua Pax, Leo maxime, pacem
Securam nobis, perpetuamq facit.

SCENÆ, QVOD AIVNT, SERVIENDVM, ET TEMPORI.

Symb. CXXXVI.

ROMVLO AMASAEO AMICORVM OPTIMO.

Symb. CXXXVI.

Qvod tempori, & scenæ putes mi Romule
Nunc seruiendum, maximè
Laudo, & probo: nec est, quod inconstantiæ
Crimen timendum sit tibi,
Si permanere pristina in sententia
Certum est, vt inquis, amplius
Te nolle, mutato omnium rerum statu:
Prudens es herclè, qui optimè
Scisti foro vti. non enim vnquàm est publica
In re gubernanda viris
Præstantibus laudata flecti nescia
Mens, perpetuauè immobili
Vna modò in sententia permansio. at
In nauigando vt obsequi
Sæuißimis plerunq; tempestatibus
Est artis, etiam si interim

Portum occupare non queas: verumtamen
Cum fortè cautus senseris
Te posse velificatione protinus
Mutata id assequi, nimis
Stultum est, eum tenere cum periculo,
Quem cœperis cursum semel
Potius, quàm eo mutato in ipso tempore
Mox peruenire quò velis.
Sic cum administranda iam in hac Republica
Proponere in præsentia
Nobis honestum debeamus otium,
Haud quaquàm idem semper loqui,
At semper omnes sedulò spectare idem
Debemus illud, quod benè
Elegimus: quandò in negocio sine
Periculo versarier
Non poßumus. Quare optimè & sententiam
Tuam, & voluntatem, vt reor,
Mutasti. enimuero iubet id Plato
Diuinus ille, quem sequor

Autorem, & in primis colo, tantummodò
Contendere in Republica,
Quantum tuis probare poßis ciuibus.
Vim per scelus nefarium,
Manu impia, nunquam parentibus, neq́;
Ipsi afferendam patriæ.

ARS RHETOR. TRIPLEX MOVET, IVVAT, DOCET,
SED PRÆPOTENS EST VERITAS DIVINITVS.
SIC MONSTRA VITIOR. DOMAT PRVDENTIA.

Symb. CXXXVII.

IOANNI BAPTISTAE CAMOTEO.

Symb. CXXXVII.

Mandas Chimeræ enucleari symbolum,
Rectè id quidem: nam Musa vatis maximi
Molita nunquam quicquā ineptè est. Verū ego
Fortasse ineptus sus Mineruam, vt dicitur.
Vtcunq; fas erit, tibi obsequar tamen.
Sunt qui indicari treis velint partes, quibus
Diues facultas constat omnis Rhetorum,
Siuè in foro, ac subsellijs caussas agant,
Siuè meditentur rostra, siuè curiam.
Forense enim horridus Leo notat genus:
Nam exterret, ac elinguat aduersarios.
Sed capra: idest, Chimera ipsa, obtinet typum
Plausibilis laudationis: lætius
Lasciuit etenim orator ore, vt auribus
Auditor. At quod consulit, draconis est
Persimile varij, ac flexuosi anfractibus.
Matrem Poetæ monstri Echidnam huius ferunt,
ποικίλον εἶναι νοῦν τε πολυειδῆ τε, *idest*
Variam admodum, atq; multiformem viuidæ
Vim mentis esse: qua nihil potentius.
Indè orta fertur artifex audacia
Mortalium in vetitum nefas ruentium, &
Vomentium ore fulgura, & tonitrua
Imitantium Iouis supremi, & Dædalæ
Rerum creatricis voluptates simul.

SVMMA OMNIA TENET, SCIRE QVI SCIT SE NIHIL.

Symb. CXXXVIII.

IOANNI HANGESTO EPISCOPO NOVIODVNENSI.

Symb. CXXXVIII.

Ivre nomiſma tuum ſibi poſcunt Symbola noſtra,
Dulce, Hangenſte, decus, preſidiumq́ meum.
Nobis tu digitum fontes intendis ad ipſos,
Stratus humi, pandens brachia, ſumma tenes.
Omnia ſunt etenim tendenti ad ſumma tenenda,
Scire nihil qui ſcit ſe, omnia ſumma tenet.
Sic ſe ſuppoſuit placidi conuiua Molorchi,
Ardua cum feßus ſydera fulſit Atlas.
Sic docuit quondam Actæo nutritus Hymetto,
Oraclo ſapiens dictus Apollineo.
I modò, ſcire tibi attribuas ſtultè omnia, ni iam
Stratus humi diſcas te quoq; ſcire nihil.

CONTEMPTIO MORTIS, METV COR LIBERAT.

Symb. CXXXIX.

FRANCISCO CAMPANO COLLENSI.

Symb. CXXXIX.

Campane, me nunc si, quid agam, roges
Dicam. Hoc tam acerbo tempore, quo meum
Charißimum amisi parentem,
Quo patria, tenerisq; amicis
Te maxime vno, quem ante alios amo
Dira vt carerem pestilitas nimis
Diu coegit, vitam amaris
In lacrymis traherem misellam
Ni præsto adeßet consilio graui
Diuinus Arpinas meus, ac suis
Me perditè ægrum recrearet
Colloquijs ita differendo.
M. Mortale quicquam si saperet genus,
Mortem vel optare inciperet, vel hanc
Desisteret saltem timere,
Dogmate Socratico vt monemur,
Nam quid potest optabilius dari,
Nostris supremus si ille animis dies
Mutationem affert loci, non
Interitum, omniaue auferentem
Extinctionem? Sin perimit statim
Ac delet omnino, an melius putas

Quicquam esse nobis quam repentè
In medijs miseræ: & caducæ
Vitæ huius obdormire laboribus,
Somnoq́ conniuentia lumina
Mox consoporari perenni,
Vndè mala omnia finiantur?
A. *Ergò miser non interitum mei*
Flebo parentis; quo mihi carior
Nemo fuit? M. Quin temperare
A lachrymis, penitusq́ edaci
Debes dolori parcere. fata enim
Sic lege sanxere irreuocabili,
Aucta vt senescant, occidantq́
Serius, ocyus orta quæq;.
A. *His maximas ipsum memini Patrem*
Extremo agentem tempore gratias
Vultu sereno prætulisse
Lætitiam, ac sibi gratulantem,
Quippè ille felix iam appeteret dies
Quo liberum se cerneret è graui
Custodia emitti, atq; vinclis
Corporeis subito leuari.
O verba semper fixa animo meo.
M. *Ergo vltimum illum nos etiam, vt decet,*
Nobis diem faustum putemus,

Qui ſolet horribilis videri
Vulgò imperitis. Quin nihil in malis
Ducamus vnquàm, quod Deo ab optimo
Sit conſtitutum. nanq; fruſtra
Si nihil ille opifex ſupremus,
Siue omnium natura parens facit
Quis fortuitò, quis temerè ſatos
Nos, & creatos arbitretur?
Nemo quidem, niſi mentis expers.
Sed vis profectò, crede mihi, potens
Quædam vltimo indè à principio fuit,
Quæ ſedulò humano vſq;, & vſq;
Conſuleret generi, nec ipſum
Id gigneret ſemper, ne aleret quidem,
Quod quum labores innumerabileis
Caſus iniquos, & tot æſtus
Anxiferos animi tuliſſet,
Tum demum in æternum incideret malum
Mortis, velut contingere beſtijs
Sat conſtat. Aſt portum, & perenne
Perfugium potius putemus
Nobis paratum promeritis benè
Quo peruehi paſſis vtinam omnibus

Velis, cito cursu, & secundo,
Iam liceat. sed enim indè ventis
Reflantibus si reijciemur, haud
Multò tamen post diua Necessitas
Omnes eodem vult referri.
Non homines, neque Di repugnant.
Sed quod necesse est omnibus, obsecro,
Unine tantum esse id miserum potest?
Hac nuper ille oratione
Flexanima mihi consulebat,
Quum nostra plectrum Melpomene interim,
Et Lesbiam præ se Cytharam ferens,
Ista vt referrem iussit, ac non
Erubuit canere ipsa mecum.
Tum effecta mortis maxima protinus
Contemptio est, quæ non minimùm valet
Ad liberandum cor timore,
Atq; labantem animum erigendum.
Qui nanq; quod vitare nequit, timet,
Esse is quieto nunquàm animo potest.
Qui autem mori non extimescit,
Non modò propterea, quod olim
Planè id necesse est, verum etiam quia

Nil Mors, quod horrendum ſit, habet, ſibi
Certiſsimum omninò ad beatam
Præſidium parat ille vitam.

ΕΝΤΕΛΕΧΙΑ ΤΥΧΗ.

Symb. CXXXX.

CAESARI CATANEO.
Symb. CXXXX.

Nulla inueniri animorum origo prorsus in
Terris potest, nanque in animis mixtum nihil
Est, atque concretum, aut quod ex terra satum
Esse videatur, atque fictum. ad hæc nihil
Ne aut humidũ, aut spirabile quidē, aut igneum.
Nam in hisce naturis inest nil, viuidam
Quod vim memoriæ, mentis, atque dedalæ
Cogitationis habeat admirabilem,
Quod præterita tenens, futura prouidens,
Complectier præsentia queat, quæ sola sunt
Diuina, nec fas inuenire vllatenus
Unquam fuerit, vndè ad hominem, nisi à Deo,
Venire poßint. Ergo natura abdita est,
Ac singularis quæpiam animi vis, procul
Ab vsitatis, atque notis cæteris
Seiuncta naturis. Ità illud quidquid est
Quod sentit in nobis, sapit, vult, ac viget,
Cæleste, Diuinum, & ob id æternum quoque est.
Quid quæris? hæc perfectio summa, hic Deus
Semper colendus mente syncerissima.
Est nempè mens soluta quædam, & libera
Mortali ab omni segregata protinus
Concretione, sentiens cuncta, & mouens,
Atque ipsa motu sempiterno prædita.
Hinc orta mens humana: non humanitus.

PAVLO III. PONT. MAX.

Symb. CXLI.

PRVDENS AC FORTIS RATIO, MEDITATIO, ET VSVS.

EDOCET OMNIPOTENS OMNIA DVRA PATI.

Symb. CXLI.

Dic age Melpomene, quæ sit medicina dolorum
Optima, quam tuus ille docebat
Arpinas nuper cuius de fonte perenni
Mellifluos haurire liquores
Te iuuat, atq; adeo Aonios traducere in amnes.
Sic te turba colat pia vatum,
Sic tua doctus amet nunquã non carmina Paulus,
Paulus spes secli vltima nostri,
Cui tantum meritò tribuis, nulli vt placuisse
Vsq; adeo, atq; illi studeas. sic
Formosus faueat tibi semper Apollo canenti,
Sic aliæ quoq; sponte sorores
Assurgant, primiq; tibi reddantur honores.
M. Principiò proponere debes
Hoc tibi, nil potius studio Sapientiæ, & alti,
Magnanimiq; viri generoso
Pectore, qui humana infra se putat omnia semper,
Qui vera nunquàm à ratione

Desciscens nunquàm ipse suæ confidere vitæ
Nescius anteactæ, atque futura
Prospiciens ex præteritis, sibi recta probanti
Ipse placet, iudex bonus idem
Ipse sui: indocilis nequicquam credere vani
Iudicio vulgi, omnia vincit,
Non aduersa timet, non fracta mente dolores
Fert, contemnit lætum animosus,
Solus hic est verè felix, vereque beatus.
Hic diues. quippè omnia rectè
Eius dicentur, solus scit qui omnibus vti.
Hic multò pulcherrimus extat,
Ipse animus siquidem rerum pulcherrimus extat.
Hic rectè inuictus, quoniam & si
Corporeos artus constringant mille catenæ,
Nulla tamen possunt cohibere
Vincla animum. Hic rectè liber, cui nulla cupido
Imperat, hic Rex denique Regum,
Nam sese regere ante alios solus bene nouit.
Nimirùm Sapientia, & alma
Perficit hoc Virtus, qua nil diuinius vna.
Nempè salutarem medicinam
Illa animis adhibet, curas & detrahit omnes.
Protinus, illa cupidine cæca,

Liberat, illa metus pellit, temnitq́ dolores.
Huic igitur ſi pectore toto
Ipſum te dederis, celſa ſecurus ab arce
Tu quoq́ deſpiciens hominum orſa
Ridebis cum illa, & ſtatues nil pulchrius eſſe
Conſtanti patientia, in omni
Fortunæ genere, externæ quæ haud indiga laudis
Nec plauſum captans popularem
Ipſa modò oblectet ſeſe, tum fortiter audax
Sit, certa potius ratione,
Quàm ſtudio quodã vehemente, & gloria inani.
Quin etiam laudanda magis ſunt
Quæ nihil oſtentant ſeſe, at ſine teſte popello
Fiunt. non quò ſit fugiendus:
Quæq́ etenim ſe in luce volunt benefacta locari:
Mente tamen ſibi conſcia honeſti
Nullum maius habet virtus præclara theatrum,
Nec putat eſſe malum, niſi turpe
Flagitium, id læto peius refugit, timet, odit.
Nec putat eſſe bonum, niſi honeſtum,
Viribus id totis vnum ſequitur, cupit, ambit.
Quare nil facit illa abiectè,
Nil timidè nihil ignauè, aut ſeruiliter vnquàm
Non mulıebiterr eiulat immò

Nec tacitos edit gemitus, nisi fortè dolori
Quo magis obsistat, velut hosti,
Intendat sese ad robur. sic cursor anhelus
In stadio exclamat vehementer,
Sic athleta bonus, media & gladiator arena,
Sic in iactandis pugil audax
Cestibus. ast idem contusus non gemit vnquàm.
Vsq; adeo vir fortis abhorret
Dedecus, idq; malum maius putat esse dolore.
Quod facilè vt faciat docet vsus
Omnipotens, gnauusq; labor, quibus omnia cedũt.
Hoc cæsi testantur ad aram
Verberibus Spartæ pueri, tum virgo Lacena,
Cui magis Eurotas Sol, puluis,
Militia, & sudor, quàm cultus mollis, & vlla
Barbara fertilitas fuit olim
In studio. tantum meditatio præualet, & mos.
Sed quid constanti ratione
Fortius, aut melius? quodnam mortalibus ægris
Certius esse potest medicamen?
Quam tibi quum mater dederit NATURA *magistrã,*
Atq; ducem vitæ, hanc dominari
Est operæ pretium, ne animi pars mollior illa
Imperet interdum, simul omnes

Eneruet vires, & te succumbere cogat.
An tu quum Lacedæmone cernas
Quales extiterint pueri, innuptæue puellæ
Atq; adolescentes in olympico
Olim puluere, quamue graues plagas in harena
Barbarus excipiat, tacitusq́;
Perferat, an tu inquam virtutem natus ad ipsam,
Ac decus; vt muliercula flebis?
Non constanter; non sedatè ferre valebis,
Si quis te peruellerit acris
Fortè dolor? Scio quid dicas: natura repugnat,
Non patitur. quin prorsus aberras.
Non etenim hoc patitur modò, verũ et postulat vltrò,
Nam quid habet præstantius; aut quod
Expetat illa magis laude à virtute profecta?
Quid porrò vsq; adeo fore tetrum,
Vsq; adeo à spernandum, quid se indignius, atq;
Turpe putat? nunquam illa dolorem
Esse malum statuit summum, sed opinio mendax
Quæ tenebras prætendit opacas,
Et plerosq; omnes transuersos sæpius egit.
Ergò te regina volente
Si ratio extiterit, sæuo indulgere dolori
Non sinet. Ast tecum ipsa loquetur,

Instruet, armabit, species proponet honestat,
Clarorumq́ exempla virorum.
Tum veri decoris tanto incenderis amore,
Fortiter vt passos grauiora
Iure bono statuas felices, atq; imitandos
Summa ope. sed contentio magna
In primis adhibenda animi, nam fida tuendi
Officij sola est ea custos.
Ac velut aduerso subigit qui flumine lembum
Remigijs, si fortè remittat
Brachia, nequicquam conatur. & alueus illum
In præceps prono rapit amni:
Contemptumq́ onera vt leuius fert vasta, remissũ
Opprimitur corpus facilè, sic
Intenti obsistunt animi, vrgenturq́ remissi.
Quæ tecum mediteris oportet
Noctes, atq; dies: quippè isthæc latius olim
Manabit ratio: tum aliquantò
Maiorem præstabit opem, quàm rere, Libido
Scilicet infrenis cohibetur
Hac duce, vesanusq́ furor compescitur iræ,
Quandoquidam si lumen honesti
Aspicies semper, fugies si turpe, doloris
Tutus non stimulos modò, verum &

Fulmina fortunæ contemnas cuncta licebit.
Hæc memini musam cecinisse
Nuper voce mihi liquida, quam summus eburno
Cum plectro genitor dedit olli,
Et cythara: ad cuius modulamina dulcia ludunt
In numerum Faunique, feræque.
Hic vbi conueniunt nymphæ te PAVLE *vocantes,*
Vt PAVLVM *syluæ vndique, & arua*
Cuncta sonent. Pater interea Sapina amne vadoso
Emergens, paruusque madenteis
Concretus multa crines Calamuscus harena
Ingeminant PAVLVM *simul omnes.*

MORS NORMA VITÆ EST OPTIMA.

Symb. CXLII.

PHILIPPO CAROLO GHISILIERIO.

Symb. CXLII.

Accensum dextra lychnum, extinctumq́ sinistra
Ad perpendiclum hic indè dioptra tenet.
Nodosa insignis claua, spolioq́ leonis,
Hanc trutinat constans Amphitryoniades.
Librandæ hinc normam vitæ, mortisq́ notari
Quid memorē? hæc ratio: hæc temperies animi est,
Quam præstans virtute sua Fortis, Sapiensq́,
Nil est quod timeat, quod doleat, cupiat.
Hæc tua erit iuuenis certißima notio, vitæ
Optima libra. BENE EST VITA BEATA MORI.
Nanq́ alius semper de alio, & tamen ille supremus
Iudicat ipse dies de omnibus haud dubiè.

FERT TACITVS, VIVIT, VINCIT DIVINVS AMATOR.

Symb. CXLIII.

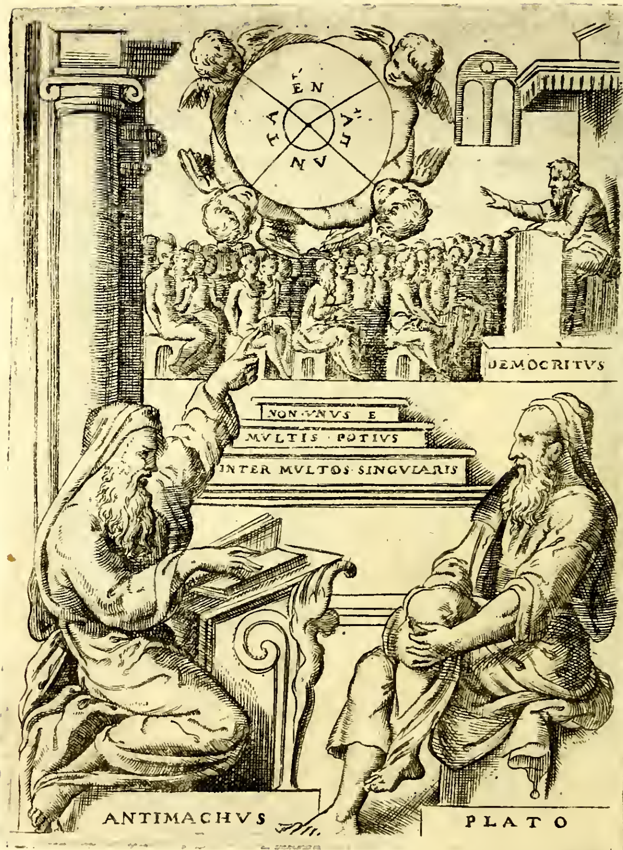
PEREGRINO ZAMBECCHARIO.

Symb. CXLIII.

Ardenti tacitus fero, viuo victor in igne,
Non ego diuino hoc igne mori dubitem.
Cernis vt ad patrium sublimis fertur olympum.
Huc nostra, vndè orta est, mens simul approperat.
Eugè beate ignis zephyri aura incense supremi,
Mortale in nobis excoque quicquid inest.
Deniq; felici nos terq; quaterq; corona
Dignare, atq; tua perfice iustitia.

ΙΑΤΡΟΣ ΓΑΡ ΑΝΗΡ ΠΟΛΛΩΝ ΑΝΤΑΞΙΟΣ ΑΛΛΩΝ.
ΕΝ ΑΠΑΝΤΑ.

Symb. CXLIIII.

IANO VITALI POETAE CLARISS.

Symb. CXLIIII.

VT Cato pro centum Ciceroni millibus vnus,
Vtq; Plato Antimacho olim omniũ ad instar erat.
Scribo: Epicurus ait: non multis, at tibi amico,
Nanq; Theatrum ingens alter vtriq; sumus.
Vnum pro populo, pro vno populum fore dixit
Quondam Abderites Physicus ille sibi.
Sic mihi lectores pauci satis, est satis vnus,
Ac ne dissimulem sat quoq; nullus erit.
Dum modò Iane velis mihi tu doctißime adesse,
Ipse Theatrum ingens, ipse Cato, ipse Plato es.
Quin, vt Democrito, populus pro vno est mihi, et ipse
Vnus pro toto sufficies populo.
Nam plus multò etiam, atq; alij vidisse uideris,
Complectens animo maxima quæq; tuo.
Vnum esse, una ui, uno constricta ingeniosæ
Consensu Naturæ omnia mirifico.
Quocunq; ingreditur Sapientia semper eodem est,
Instructu, atq; ornatu comitata suo.
Omnibus expicta, at perpaucis scripta dicatur,
Hæc oculos pascit dulcius, illa animum.

PHILOLOGIA SYMBOLICA.

MAGNAM HISCE HABENDAM GRATIAM LABORIBVS.

Symb. CXLV.

Alberici longi salentini symbolvm in symbola Achillis Bocchii.

Symb. CXLV.

Hic labyrinthus erat tenebris contectus, & atris
Nubibus, hæ fuerant sæptæ adamante fores.
Quas duce Mercurio, Phœboq; secundus Achilles
Fregit, & intrepidus per loca cæca ruit.
Quæq; olim in nebulis, somnoq; sepulta fuere
Symbola deduxit, Symbolicamq; Deam.
Cernis vt optata iampridem luce fruatur,
Secteturq; sui vindicis illa pedes?
Negligit vt nigrum labens è vertice velum;
Nudaq; cesaries aurea tota micet?
Vtq; voluminibus gaudens incedat apertis;
Condita quæq; prius iam manifesta fient?
Cernis & vt duplici mulier formosa corona
Exornet vatis tempora docta sui?
Aurea prima datur, donata corona triumpho,
Hanc sequitur Phœbi laurea vatis amor.
Illa coronatrix mulier, bona Felsina dicta est,
Per quam stant vati pulchra tropæa suo.
Aspicis vt claris sint verba inscripta tropæis?
Nunc lege, vt agnoscas quid sibi verba velint.
En tibi dat Bocchi vitam qui gentibus affers
E labyrinthæis flexibus hæc patria.

CAROLO RVINO ANTONII F. ET ISABELLÆ FILICINÆ RVINÆ MATRI.

Symb. CXLVI.

QVI FIDIT, SPERAT, QVI SPERAT PROFICIT INSTANS.
FASTVM IS DESIDIAM PIGRITIEMQ. FVGIT.

Symb. CXLVI.

Qvam turrim video? Gentis domus illa Ruinæ est,
Cum celebrata satis, tum celebranda magis.
Atqui casuram dicas; casura videtur,
Fallat vt inuidiam, non cadit illa tamen.
Mirum. Sed quæso: tibi sic Di vota secundent,
Quæ vis tanta domum hanc liberat excidio?
Sustinet hanc humeris virtus, fortuna, genusq́,
Nam tria signantur montibus ista tribus.
O firmas bases. Sed quænam insignia cerno
Iuncta his? obtinuit quæ Filicina domus.
Attamen illa filix torquet me, vera fatebor,
Non habita est etenim planta beata nimis.
Nonne beata nimis; talem florem vnde Ruini
Antonij potuit carpere digna manus?
Floremne è filice? ecquisnàm hic? Isabella pudoris
Ac fidei exemplum, coniugijq́ decus.
Dij tibi sint faciles, tua nec mala grando, nec imber,
Aurea perturbet germina casta filix.
Vis caput alatum est Mentis quæ tempora quæq;
Vel puncto absoluit temporis exiguo.
Deniq; felicem faciat Deus ille triceps, cui
Quæ fuerunt, quæ sunt, quæq; futura patent.
Quære, pete, insta, spe, officio, studioq́ fideli,
Quæ cupis inuenies omnia, & accipies.

PYRRHO BOCCHIO FILIO.

Ex MYSTICIS ÆGYPTIORVM LITERIS.

Symb. CXLVII.

IVSTE, INNOCENTERQ. GENIVM COLAS TVVM.

Symb. CXLVII.

Qvicunq; rebus vis benè tuis profici,
Numen tuum, et proprium Genium honore affice
Sibi debito, vt se familiarem præbeat
Ac seruet omni tempore illæsa omnia.
Custos fidelis, singularis, optimus
Cæcutientem ducit ipse te videns,
Stultumq; sapiens, imbecillem fortis, &
Gnarus viæ ignarum. ipse idem domesticus
Speculator, indiuiduus arbiter manet,
Inseparabilisq; testis: omnia
Seuerius mala improbat, probat bona,
Si ritè mens aduertitur, si sedulò
Cognoscitur, piè & colitur, vt attico
Ab Socrate olim cultus esse dicitur,
Iustitia, & Innocentia integerrima
Prospectat ille in rebus incertis, adest
Præmonitor in dubijs, viator diligens
Periculosis, opitulator omnibus
Potens egenis, qui queat tum somnijs,
Signisq;, tum etiam fortè cum vsus postulat,
Coràm bona tibi prosperare, auertere
Mala, excitare humillima, titubantia
Fulcire, clarare tenebrosa, sydera
Aduersa corrigere. Quid hoc salubrius
Dici potest magni Platonis dogmate?

IVLIO III. PONT. MAX.

Symb. CXLVIII.

Symb. CXLVIII.

TRigeminus, eugè, *Mons adest sanctissimæ*
Hæreditatis, vbi supremus cælitum
Rex, pro benignitate, perductos sua
Nos collocabit, vbi statuet altam sibi
Domum, atq; sedem æternitatis inclytam,
Tandemq; lætis eriget mortalibus
Templum illud optatissimum, aureum optimi,
Pulcherrimi, iustissimiq; principis,
Vndè Benignitas interminata, Caritas,
Perfectioq; nos creat, nos allicit,
Beatq; dignatos corona duplici
Laurea: nempè vna diuina, altera
Humana, Pax est mentibus nostris data
De viuida Virtute, de Prudentia,
Fide, Modestia, Aequitate, Gratia, hinc
Domi, ac foris ter maxima est felicitas.
Ergò ter ampliusq; IVLVM *tertium*
Clamemus, vt montes sonent ter maximum
IVLVM, IVLVM, *& vndiq; æquora omnia.*

IN PSAL. CXV. PARAPHRASIS.

NON ERGO *nostræ gloriæ victoriam à*
Te cælitum Rex præpotens,

Non ergò nostræ gloriæ victoriam à
Te, inquam, precamur, atque si
Tanti merita sint nostra. Sed vt impijs
Ne gentibus ludibrio
Sit nominis diuina maiestas tui.
Nos itaque serua pro tua
Benignitate inenarrabili, & fide,
Quam olim dedisti, te optimum
Et maximum semper Deum nostrum fore.
An obsecro diutius
Potes videre, & perpeti, vt qui nos malè
Vexant, tui cum nominis
Iniuria dicant, vbi istorum est Deus?
At noster in cœlo est Deus,
Nihilque non arbitrio facit suo.
Sed perditarum gentium
Simulacra inania, aurum, & argentum, et manu
Hominis opera facta omnia
Pro Dis coluntur. artifex quidem his dedit
Formam oris: at vocis tamen
Vsu carentem, quem nequiuit addere.
Oculos dedit etiam nihil
Quicquàm videntes, tum quibus nil hauriant
Aures. habent nares sine
Vlla vi odora. ad hæc manus nil tangere

Aptas, pedes nil ingredi,
Guttur nihil ſoni prorſum edere.
Sanè hiſce confidant ſuis
Statuis inanibus homines vaniſsimi.
Tu MENS *amata, cui Deum*
Licet videre, quanquàm inaſpectabilem,
Omnem tuam fiduciam
Sitam in Domino habeto: ipſe præſens ijs adeſt,
Qui confugere ad eum ſciunt,
Illosq; liberat periclis omnibus.
O FORTIS, AVREI *Genus*
MONTIS BEATVM, AARON DOMVS, *confidite*
Domino: auxilio erit protinus
Quotquotq; dant ſe illi, velut ſcuto teget.
Qui debita obſeruantia
Dominum colitis, huic fidite omninò ſine
Dubitatione: veſter enim
Adiutor, & vindex erit certiſsimus
Nunquam immemor noſtri fuit
Dominus. Proindè & nunc benefaciet viris
Ipſum videntibus piè
Benefaciet quoq; FORTIS, AC TER MAXIMI
MONTIS FAMILIÆ *Olympicæ.*
Faciet idem verentibus minoribus
Natu, atque grandioribus,

Magis, magisq́ beneficentiam in dies
Augebit erga vos suam.
Augebit inquam in vos, & omnes posteros.
Nam præter alios totius
Cæli, atq́ terræ fabricator vos amat.
Cælum hocce: vastum, inquam, arduum
Cælum hocce sibi Dominus reseruauit sine
Humana ope. habitandas tamen
Laboriosis credidit mortalibus
Terras iacentes, à quibus
Coleretur inuiolatè, &, hymnis, & sacris
Honoribus perenniter.
Quod si Domine, deleri ab impijs tuam
Gentem sinis, laudes tuas
Quis prædicabit? Quis piè, & sanctè, vt decet,
Venerabitur te? an perfidi
Hostes, tuum sanctißimum nefariè
Qui nomen execrantur? an
Demortui? at terris nouam illi gloriam
Celebrare qui possint tuam?
Itaq Domine nos, atq nostros posteros
Saluos, & integros iube.
Non nominis nostri id quidem caussa, at tui.
Vt semper aliqua natio
Sit, quæ tuo sanctissimo adhibeat preces,
Cultus, honores, numini.

ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΩ, ΤΩ ΙΕΡΩ, ΟΡΩ,
ΒΟΥΛΕΥΤΗ. ΓΙΓΓΑΥΜΑΙΩ.

ΑΒΛΑΒΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑ.

Symb. CXLIX.

Ἴχνεα τίς στάσιμα στερεώσει ὑπέρτατε πάντων
Νεῷ ἐν ἀγλαῷ σεω;
Νήνεμον εἴ τις ὅρον σοῦ ἀνήσει, μήτιγε Ρώμῃ,
Ὃν Ιννοκέντιον καλεῖ,
Κηλίδος ἐκτὸς ὅλης, νόμιος νημέρτεα φάσκων,
Ἐρῶν ἀλήθειαν σφόδρα.
Νητρεκέος τόδε θεσπέσιον σπούδασμα λόγοιο,
Τόδ᾽ εὐδοξίας ἔμπεδος
Ἵμερος. Εὐσεβείης ὀσφαντικὸς ἔνθεν ἐβλύσθη
Ὀσμός, πόθεν κλυτ᾽ ἄδεια.

SECVRITAS VERISSIMA INNOCENTIA.

Symb. CXLIX.

INNOCENTIO CARD. MONTANO

APHORISMVS EX PSALMO XV. DAVIDIS.

Symb. CXLIX.

Qvis tua Cœlicolũ Pater optime, Maxime, tẽpla
Beata tutus incolet?
Aut quis Olympiaca ſancti requieſcet in arce
Montis tui? Nempè INNOCENS
Integer & vitæ, macula ſemotus ab omni,
Qui veritatem diligit.
Aeterni hoc ſtudium illud inenarrabile verbi, hæc
Iuſti tenax fiducia
Propoſiti, expreſſa hinc ſolidæ pietatis imago,
Vnde inclita eſt SECVRITAS.

ΕΙ ΘΕΟΣ ΥΠΕΡ ΕΜΟΥ, ΤΙΣ ΚΑΤΑ ΕΜΟΥ?

A ME DEVS SI EST, ECQVIS ADVERSVM ME ERIT?

Symb. CL.

IO. BAPTISTAE PIGNAE PHILOSOPHO FERRARIENSI.

FABELLA BELLA PINVS EX PAVSANIA.

Symb. CL.

Diui riuales duo quondam ardenter amabant
Formosam, Capripes Pan, Boreasq; Pitym.
Hanc sibi connubio iungi, propriamq; dicari
Instabat parili captus vterq; face.
Ipsa vnum modò, detur si optio libera, malle
Pana, & Threicium posthabuit Boream.
Impatiens, vt sors ferè amantum est, ille repulsæ,
Mox furiali odio percitus infremuit,
Deprensam & fortè in medio vasti æquore campi
Adlisit duro soliuagam scopulo,
Mox terræ accepta in gremium cognominis arbor
Efficitur, sancta pro pietate Deum.
Eius perpetuos dein Arcas frondis honores
Præcinxit capiti pignora cara suo.
Iam licet aduertas, Borea spirante doloris
Antiqui memorem nunc quoq; flere Pitym.
Quid lachrymas formosa Pitys? si Pan tibi præsto est,
Quænam vis Boreæ tanta vt obesse queat?
Virtus Pan: Vitium Boreas: Anima est Pitys ipsa:
Diuina hanc pietas vna beare potest.

OMNIA MENS SPECVLATVR, AGIT PRVDENTIA ET ARTE.

Symb. CLI.

FRANCISCO BAIARDO PARMENSI.

Symb. CLI.

INgeniosa hominum, ac rerum Natura creatrix
Instrumenta dedit nobis duo maxima, quorum
Vti opera in primis extrinsecus instrumentis
Sit pote. corpori enim manus inserta est, animo mẽs.
Quippe recenseri mens inter maxima debet
Munera naturæ, hanc anima pater altus in ipsa
Haud secus accendit, quàm lumen in igne corusco,
Quid quæris? duplex vis nostræ mentis habetur.
Hinc gnaua inferior ratio, diuinior illinc
Mens ipsa, & longo sublimior interuallo.
Illa humana regit, diuina hæc suspicit altè
Contemplãs, cælo, & cælestibus imperat astris.
Hinc tu IANE *bifrons, qui numine claudis aperta*
Clausa aperisq; tuo, modò nanq; Patulcius, idem
Et modò sacrifico uocitaris Clusius ore,
Cum reserare diem exoriens Sol crederis almum,
Claudere & occiduus spatiosi clauiger orbis,
Ianitor immensus superis, & manibus imis.
Da pater omnipotens in tempore ferrea nobis
Limina: adhuc quamuis pateãt: tua claudere posse,
Expetit hoc Heros patriæ Baiardus amatæ
Octaui redeant fælicia secula pacis.

LIBRI QVINTI SYMBOLICARVM QVAESTIONVM

FINIS.

28.